

STANDARDY KVALITY PÉČE O DĚTI VE
ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍCH PRO VÝKON
ÚSTAVNÍ A OCHRANNÉ VÝCHOVY
A PREVENTIVNĚ VÝCHOVNÉ PÉČE

2015

Helena Pacnerová a kol.

STANDARDY KVALITY PÉČE O DĚTI VE
ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍCH PRO VÝKON
ÚSTAVNÍ A OCHRANNÉ VÝCHOVY
A PREVENTIVNĚ VÝCHOVNÉ PÉČE

2015

Helena Pacnerová a kol.

Vydal Národní ústav pro vzdělávání,
školské poradenské zařízení a zařízení pro
další vzdělávání pedagogických pracovníků,
Weilova 1271/6, 102 00, Praha 10,

Vydání první, Praha 2015
ISBN 978-80-7481-138-8

STANDARDY KVALITY PÉČE O DĚTI VE
ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍCH PRO VÝKON
ÚSTAVNÍ A OCHRANNÉ VÝCHOVY
A PREVENTIVNĚ VÝCHOVNÉ PÉČE

2015

Autorský kolektiv:
PhDr. Helena Pacnerová,
PhDr. Pavel Janský, Ph.D.,
PhDr. Božena Lányová,
PaedDr. Pavel Bártík,
Mgr. Jiří Holomek,
Mgr. Patrik Matoušů,
Mgr. Olga Vernerová,
Miloš Pícek,
Mgr. Lucie Myšková, Ph.D.

1	ÚVOD	7
2	DŮVOD VZNIKU STANDARDŮ KVALITY PÉČE O DĚTI	8
3	PŘEDSTAVENÍ STANDARDŮ KVALITY	9
3.1	ZAMĚŘENÍ STANDARDŮ KVALITY	9
3.2	STRUKTURA STANDARDŮ KVALITY	10
4	PRŮBĚH TVORBY STANDARDŮ KVALITY V LETECH 2012–2015	12
4.1	VÝZKUMNÉ A ANALYTICKÉ PRÁCE	12
4.2	PRACOVNÍ SKUPINA VEDOUCÍCH PRACOVNÍKŮ ZAŘÍZENÍ ÚV/OV A SVP A ZÁSTUPCE ČŠI	12
4.3	KONZULTACE A ZÍSKÁVÁNÍ ZPĚTNÝCH VAZEB	13
4.4	PILOTNÍ OVĚŘENÍ	14
5	TŘI ÚROVNĚ REFLEXE KVALITY	18
5.1	AUTO-EVALUACE	18
5.2	METODICKÁ PODPORA	20
5.3	HODNOCENÍ STANDARDŮ KVALITY	22
6	STANDARDY KVALITY – PLNÉ ZNĚNÍ	27
1.	VYMEZENÍ ČINNOSTI A INFORMOVANOST	28
2.	PRŮBĚH PÉČE A NÁVAZNÉ SLUŽBY	30
3.	PERSONÁLNÍ AGENDA	34
4.	ORGANIZAČNÍ ASPEKTY	35
5.	PROSTŘEDÍ VÝKONU PÉČE	36
	BODOVACÍ STUPNICE	37
	ZKRATKY PRO UŽÍVÁNÍ ZDROJŮ	37
	ZKRATKY UŽITÉ VE STANDARDECH	38
	SLOVNÍČEK POJMŮ	39
	ŠABLONA: PROGRAM ROZVOJE OSOBNOSTI DÍTĚTE	40
	ŠABLONA: INDIVIDUÁLNÍ VÝCHOVNÝ PLÁN	43
7.	VAZBA ZÁKLADNÍCH STANDARDŮ KVALITY NA STÁVAJÍCÍ PRÁVNÍ NORMY	46
8.	LITERATURA	52

1 ÚVOD

Publikace představuje Standardy kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče (dále jen standardy kvality) a přináší informace o kontextu, historii tvorby a výsledcích pilotního ověření.

Předkládané standardy kvality vycházejí z více než dvouleté dobrovolné práce pracovní skupiny a širšího konzultačního fóra a byly rovněž pilotně ověřeny. Dne 23. 3. 2015 byly standardy schváleny jako **Metodický pokyn MŠMT** (Metodický pokyn, kterým se stanoví standardy kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a ve školských zařízeních pro preventivně výchovnou péči č. j. MSMT-5805/2015) – zde publikované standardy jsou s ním plně v souladu. Na rozdíl od Metodického pokynu zde uvádíme standardy kvality v tabulce, která zahrnuje kromě samotných textů standardů také přehlednou strukturu dalších důležitých informací (jako jsou typ standardu, zdroje k hodnocení, hodnoticí škála) a měla by usnadnit uživatelům práci se standardy. Dalším plánovaným krokem v zavádění standardů kvality do praxe je vydání standardů kvality jako prováděcího předpisu k zákonu č. 109/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Účelem standardů kvality je nastavení a udržení srovnatelné úrovně kvality poskytované péče v jednotlivých školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče (dále jen zařízení ÚV/OV a SVP) napříč celou Českou republikou a **zvysování kvality** péče o děti v těchto zařízeních. Definují základní (minimální) kritéria kvality péče v oblasti výchovně vzdělávacího procesu, v personálních, organizačních a materiálních aspektech péče a zároveň naznačují směr vývoje kvality poskytovaných služeb. Standardy kvality odpovídají na otázku Jakou kvalitu by měla péče v zařízeních ÚV/OV a SVP mít? Vycházejí z aktuálních vědeckých poznatků a byly vytvářeny v úzké spolupráci s odborníky z praxe. Jsou aplikovatelné pro všechny typy zařízení ÚV/OV a SVP (dětský domov, dětský domov se školou, diagnostický ústav, výchovný ústav, střediska výchovné péče), pouze na ambulantní formu středisek výchovné péče se vztahují částečně. Z toho důvodu jsou dále vytvářeny standardy pro tuto formu péče.

Standardy kvality jsou formulovány tak, aby mohly sloužit širšímu spektru cílových skupin. Jsou určeny pracovníkům zařízení ÚV/OV a SVP **pro metodické vedení, sebe-reflexi a sebehodnocení** práce a zařízení; zároveň zprostředkovávají úvodní informace pro nové pracovníky a nastavují rámec pro další vzdělávání pracovníků; slouží tvůrcům politik a zřizovatelům pro **monitoring a kontrolu poskytované péče**; dětem, rodičům a odborné veřejnosti **pro orientaci v tom, co mohou od péče očekávat**.

Standardy kvality nemají za cíl péči o děti unifikovat a učinit ji uniformní, „standardizovanou“ v obsahovém slova smyslu. Nastavují sdílený rámec kvality pro procesy v zajišťování péče o děti v zařízeních, ve kterém umožňují zařízením ÚV/OV a SVP volit, vytvářet a rozvíjet svůj vlastní přístup v péči o děti.

Protože tvorba standardů kvality vycházela z požadavku zakotvit je v budoucnu jako vyhlášku, bylo nutné zachovat komplementaritu se stávajícími právními normami. Zároveň byla tvorba standardů ohraničena stávající výší a strukturou finančních prostředků alokovaných pro zařízení ÚV/OV a SVP. Standardy kvality proto přinášejí kritéria kvality tam, kde to bylo z hlediska existujících norem a finančních limitů možné. Předpokládáme další inovace současných standardů kvality ruku v ruce s inovacemi v právních předpisech.

Navržené standardy v co největší možné míře pracují s dokumentací, která v zařízeních již existuje, nevytvářejí další administrativní zátěž a soustřeďují se na získávání informací vždy současně z více zdrojů.

2 DŮVOD VZNIKU STANDARDŮ KVALITY PÉČE O DĚTI

Poprvé byla v českém právním předpisu potřeba vzniku standardů kvality pro oblast ústavní výchovy a preventivně výchovné péče vyjádřena v roce 2009, a to usnesením vlády č. 883 z července 2009, kterým byl schválen „Národní akční plán k transformaci a sjednocení systému péče o ohrožené děti na období 2009–2011“ (dále NAP). NAP definuje klíčové aktivity nutné pro zvýšení kvality péče o ohrožené děti a mezi ně jsou zařazeny standardy kvality. Transformační aktivity včetně tvorby standardů kvality péče a posilování prevence byly dále rozpracovány v návazné „Národní strategii ochrany práv dětí: Právo na dětství“, která byla Vládou ČR schválena v listopadu roku 2011 a jejíž cíle mají být naplněny do roku 2018. Podrobněji pak byly strategické cíle rozpracovány ve schváleném „Akčním plánu k naplnění národní strategie ochrany práv dětí 2012–2015“.

V souvislosti s přípravou akčního plánu byl v roce 2009 zpracován materiál „Rámcová koncepce MŠMT ČR v oblasti transformace systému náhradní výchovné péče o ohrožené děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči“. Součástí připravované koncepce MŠMT je podle tohoto materiálu „Zavádění efektivních a inovativních postupů do systému, které budou zvyšovat profesionalitu péče“. Jedním z uvedených postupů je i systém standardů kvality pobytových a preventivních služeb.

Následně byla v roce 2012 schválena novela zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, kterou bylo zmocňovací ustanovení §41 doplněno tak, že „... ministerstvo stanoví vyhláškou standardy kvality pro preventivně výchovnou péči ve střediscích a standardy kvality pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy v zařízeních“.

V roce 2014 byl Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy zpracován a schválen „Záměr koncepce řízení a rozvoje školských zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy a preventivně výchovné péče zřizovaných při MŠMT na období 2014–2020“ (dále jen jako Záměr koncepce MŠMT z roku 2014). Součástí tohoto dokumentu je také akcent na tvorbu standardů kvality, rozpracování standardů na jednotlivé typy programů a zavádění standardů do praxe.

V současnosti tedy MŠMT navazuje na jmenované dokumenty a směřuje k přípravě standardů kvality a systému kontroly jejich naplňování do podoby prováděcího předpisu k zákonu č. 109/2002 Sb. MŠMT zahájilo práci na standardech v roce 2009, a to v rámci realizace dvou paralelních projektů, „Podpora vypracování obecných standardů kvality práce v zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovnou činnost MŠMT“ (realizovaný v období 1. 1. – 31. 7. 2010) a „Ověření obecných standardů kvality pro výkon ústavní a ochranné výchovy v resortu MŠMT prostřednictvím auditů kvality ve vybraných zařízeních“ (realizovaný v období 1. 2. – 31. 8. 2010), jejichž zadavatelem bylo MŠMT. Řešitelem projektů byl Národní vzdělávací fond.

Výstupem těchto projektů byly „Obecné standardy kvality pro výkon ústavní a ochranné výchovy v resortu MŠMT a Metodika auditů kvality“. Tyto standardy vycházely ze standardů kvality sociálních služeb (příloha č. 2 vyhlášky MPSV č. 505/2006 Sb., prováděcího předpisu k zákonu č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění) a od tohoto původního zdroje se lišily zejména v terminologii, struktura i obsah standardů byly ve všech oblastech zachovány tak, jak jsou pojednány ve zdrojovém dokumentu.

V roce 2012 předalo MŠMT úkol tvorby standardů kvality Národnímu ústavu pro vzdělávání (dále jen NÚV). Metodologii a průběh přípravy standardů v NÚV shrnuje kapitola 3. NÚV na základě analýzy a referencí z praxe vyhodnotil, že je potřeba, aby vznikly standardy nastavené přímo na zařízení ÚV/OV a SVP, které by byly kompatibilní s dalšími právními předpisy. Z tohoto důvodu byly výše popsané výstupy z období 2009–2011 zahrnuty do analýz a k tvorbě standardů byla zvolena odlišná metodologie (blíže popsána v kapitole 4).

3 PŘEDSTAVENÍ STANDARDŮ KVALITY

3.1 ZAMĚŘENÍ STANDARDŮ KVALITY

Standardy kvality mají za cíl podpořit v praxi péče o děti v zařízeních ÚV/OV a SVP zejména ty principy péče o děti, které se na základě aplikovaného výzkumu a výsledků praxe ukázaly být jako prospěšné pro vývoj dítěte, rozvoj jeho potenciálu, zajištění jeho bezpečí, zvyšování šancí na jeho začlenění do společnosti a zvyšování šancí na jeho návrat do rodiny.

Cílem tvorby standardů bylo konkrétními kritérii postihnout hodnoty, které jsou pro dítě v kontextu jeho situace, rodiny a vývoje v rámci života v zařízení ÚV/OV a SVP důležité a podstatné.

Při tvorbě standardů jsme se zaměřili především na tyto:

- **Vztah dítěte** k sobě samému, své rodině a blízkým lidem, k dětem a pracovníkům zařízení, spolužákům a kamarádům, škole, k věcem, prostředí, k tělu aj.; zejména podpora individuálního vztahu dítě–pracovník v zařízení, podpora pozitivních vztahů, práce s narušenými vztahy, podpora udržování navázaných vztahů mezi dítětem a jeho rodinou a blízkými lidmi.
- **Dítě v kontextu** své situace, místa, rodiny, vývojových potřeb; zejména podpora zachování sociálních, vztahových, materiálních a prostorových kontextů, ve kterých dítě žije, podpora práce se životním příběhem dítěte, snižování a eliminace přetrvávající vazeb, podpora spolupráce zařízení s rodinou a blízkými osobami dítěte / s dalšími službami/ odborníky/ zařízeními aj.
- **Dítě jako aktivní tvůrce a účastník procesu**; zejména podpora informovanosti dítěte a jeho rodiny, možností spoluutvářet svůj život v rámci zařízení i mimo něj díky možnostem rozhodovat se o běžných každodenních záležitostech, podpora spolurozhodování se, podpora aktivizace dítěte i jeho rodiny.
- **Dítě jako součást komunity/obce, nikoli pouze zařízení**; zejména podpora zapojování dětí do aktivit komunity a snižování separace dětí a dětských skupin vyrůstajících v zařízení od ostatních lidí a aktivit v blízkém okolí.
- **Dítě a jeho jedinečnost**; zejména podpora péče založené na vyhodnocení potřeb každého dítěte, utlumování skupinově založených postupů vycházejících více z potřeby „zařízení“ a/nebo „skupin“ než z potřeb jednotlivých dětí, podpora naplňování nejen fyzických, ale také psychologických potřeb dětí.

- **Dítě na cestě k dospělosti;** zejména podpora aktivit, které rozvíjejí kompetence potřebné pro samostatný život dětí; podpora rozvoje podpůrných aktivit zařízení při přechodu mladých dospělých do samostatného života.
- **Dítě v bezpečí;** zejména podpora auto evaluace zařízení, podpora bezpečných mechanismů komunikace o dítěti a jeho rodině v rámci zařízení i mimo něj, práce se stížnostmi, prevence nálepkování dítěte v kontextech mimo zařízení (komunita, škola apod.), podpora ochrany soukromí a intimity dítěte, prevence zneužití moci.

Výběr jmenovaných akcentů ve standardech vycházel zejména z vědeckých poznatků, ze zhodnocení aktuálních potřeb praxe v České republice a je v souladu s prioritami národních a nadnárodních strategických dokumentů. Kritéria kvality, která tyto hodnoty konkretizují ve standardech, jsou pak formulována rovněž s ohledem na možnosti legislativy a praxe.

3.2 STRUKTURA STANDARDŮ KVALITY

Struktura standardů kvality obsahuje nejprve osm průřezových zásad platných pro všechny standardy (plné znění je uvedeno v kapitole č. 6). Mezi průřezové zásady patří například to, že péče je realizována v souladu s nejlepším zájmem dítěte, s ohledem na jeho věk, rozumové schopnosti, duševní a tělesný zdravotní stav a rodinný kontext; v souladu s individuálními potřebami dítěte; směřuje k rozvoji samostatnosti, aktivní účasti dítěte ve společnosti, k posilování sebedůvěry, identity dítěte a k rozvoji tělesných, duševních, citových a sociálních dovedností dítěte; je v souladu s principem rovného přístupu, zajišťuje naplňování práv dětí a vychází z aktuálních odborných poznatků. Tyto zásady platí pro každý jednotlivý standard.

Dále následuje členění standardů do **pěti tematických oblastí**:

1. **Vymezení činnosti a informovanost.** Tato tematická oblast zahrnuje 12 standardů. Shrnujícím záměrem souboru standardů je to, že děti vědí, jak o ně bude v zařízení pečováno, s kým jej budou sdílet, kdo se o ně bude starat a co se od nich očekává. Zařízení má zpracované informace o své činnosti, které jsou srozumitelné a dostupné dětem, osobám odpovědným za výchovu a dalším příslušným subjektům. Děti vědí, co mají dělat v případě, pokud se cítí nespokojené. Existují mechanismy vedoucí k prevenci a nápravě porušení práv a povinností, o kterých jsou informovány děti, osoby odpovědné za výchovu i zaměstnanci.
2. **Průběh péče a návazné služby.** Tato tematická oblast zahrnuje 39 standardů. Shrnujícím záměrem souboru standardů je to, že přijetí, pobyt i odchod dítěte ze zařízení je realizován s respektem k potřebám dítěte a jeho zájmům. Dítěti je poskytována individuální podpora pro jeho komplexní rozvoj, uskutečňování vzdělávacích a výchovných cílů a pro přípravu na samostatný život. Děti jsou podporovány v udržení kontaktů s jejich blízkými osobami a podílejí se na rozhodování o důležitých aspektech svého života. Děti a osoby odpovědné za výchovu jsou seznámeny se svými právy a povinnostmi a vědí, co se od nich očekává.
3. **Personální agenda.** Tato tematická oblast 7 standardů. Shrnujícím záměrem souboru standardů je to, že se o děti stará dostatek kvalifikovaných zaměstnanců, kteří jsou odborně podporováni a znají své kompetence a odpovědnosti. Zařízení uplatňuje odpovědný výběr zaměstnanců a dalších příslušných osob (dobrovolníků, stážistů atd.). Existují mechanismy prevence a kontroly, které zabraňují možnosti nevhodného jednání s dětmi.

4. **Organizační aspekty.** Tato tematická oblast zahrnuje 6 standardů. Shrnujícím záměrem souboru standardů je to, že o děti pečuje tým zaměstnanců, kteří vědí, kdo je řídí a komu se zodpovídají. Existují postupy spolupráce a sdílení informací uvnitř týmu i s dalšími zapojenými subjekty, které dbají na ochranu soukromí a osobních údajů dítěte a jeho rodiny. Zařízení pravidelně sleduje a hodnotí naplňování svého poslání, cílů a kvality poskytované péče a zohledňuje názory dětí, zaměstnanců a dalších zapojených osob.
5. **Prostředí výkonu péče.** Tato tematická oblast zahrnuje 3 standardy. Shrnujícím záměrem souboru standardů v této tematické kapitole je to, že děti mají vytvořeno bezpečné prostředí, které umožňuje poskytování požadovaných služeb ve vztahu k jejich zájmům a specifickým potřebám.

Celkem je v dokumentu 67 standardů. Vzhledem k tomu, že řada kritérií kvality je již v současné době stanovena zákonnými nebo nad zákonnými normami, bylo nutné zachovat kompatibilitu s existujícími ustanoveními platnými pro oblast ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče, jak již bylo popsáno výše. Ustanovení, která se vztahují ke kvalitě péče o děti a mají přímou vazbu na výchovně-vzdělávací proces, na který se standardy zaměřují především, byla z právních předpisů vybrána, konkretizována a začleněna do standardů. Tyto standardy nazýváme standardy základní (ve standardech označovány jako standardy A). Jsou to tedy ty standardy, které konkretizují požadavky vyplývající ze stávajících platných právních předpisů. Cílem standardů je ale rovněž naznačovat směr vývoje kvality a kvalitu péče dále zvyšovat. Za tímto účelem byly vytvořeny standardy rozvojové (ve standardech označovány jako standardy B). Tyto standardy přinášejí témata, která v současné chvíli nejsou explicitně zakotvena v právních předpisech. Všechny tematické kapitoly standardů obsahují základní i rozvojové standardy.

OBRÁZEK Č. 1: STRUKTURA STANDARDŮ KVALITY

4 PRŮBĚH TVORBY STANDARDŮ KVALITY V LETECH 2012–2015

Na základě úkolu ze strany MŠMT přistoupil NÚV k tvorbě standardů v roce 2012. Byla využita analýza dostupných existujících českých a zahraničních standardů kvality v příbuzných oborech a analýza výzkumných studií k problematice náhradní výchovné péče. Dále byly sesbírány podněty a připomínky od pracovníků v zařízeních ÚV/OV a SVP, od mladých dospělých, kteří žili v zařízeních ÚV/OV, bylo zapojeno MŠMT, Česká školní inspekce (dále jen ČŠI), veřejný ochránce práv, a byly také zohledněny zkušenosti s realizací systému řízení kvality v oblasti sociálních služeb a programů primární prevence rizikového chování. Standardy vycházejí z analýzy 35 dokumentů a prošly konzultacemi u více než 200 odborníků v oblasti výchovy a vzdělávání dětí v ČR. V roce 2014 byly tyto standardy pilotně ověřeny v praxi, revidovány a následně vydány jako metodický pokyn. Dílčí kroky jsou blíže specifikovány v následujících podkapitolách.

4.1 VÝZKUMNÉ A ANALYTICKÉ PRÁCE

Před samotným zahájením tvorby standardů proběhla analýza dostupných českých nebo zahraničních dokumentů, které slouží jako standardy kvality v příbuzných oborech anebo pojednávají o kvalitě péče o ohrožené děti, a to zejména u pobytové formy péče. Dále byly provedeny rešerše a následná analýza výzkumných prací realizovaných v České republice, které se zabývají aktuálním děním na poli ústavní výchovy. V roce 2013 byla sestavena fokusní skupina mladých dospělých, kteří měli dlouhodobou osobní zkušenost se životem v zařízeních ústavní výchovy. Cílem setkávání fokusní skupiny bylo zjistit zkušenosti mladých dospělých s tématy, která jsou standardy ošetřována, a připravit podněty pro tvorbu standardů. Fokusní skupina se scházela od srpna do listopadu 2013 a celkem bylo uskutečněno pět setkání. Skupiny se účastnilo šest zástupců nezávislé platformy pro práva dětí vyrůstajících mimo rodinu Vteřiny poté (dále pouze VP): Bc. Michal Ďorď, Bc. Gracián Svačina, Mgr. Andrea Fridmanská, Bc. Radek Laci, Ing. Ondřík Troiak, Alexandra Chludilová. Členové fokusní skupiny dále připomínkovali celkem tři postupně vznikající verze standardů a účastnili se návazných kulatých stolů (viz podkapitolu 4.3.).

4.2 PRACOVNÍ SKUPINA VEDOUCÍCH PRACOVNÍKŮ ZAŘÍZENÍ ÚV/OV A SVP A ZÁSTUPCE ČŠI

V roce 2012 byla založena sedmičlenná pracovní skupina z vedoucích pracovníků zařízení ÚV/OV a SVP. Pracovní skupina se v letech 2012 (listopad) – 2015 (leden) pravidelně jednou měsíčně vyjma prázdnin scházela nad tvorbou standardů a adaptací jejich konkrétních formulací s ohledem na typ péče v poskytovaných zařízeních. Složení skupiny ze zástupců všech typů zařízení mělo zajistit aplikovatelnost standardů na široké spektrum zařízení (dětský domov, dětský domov se školou, diagnostický ústav, středisko výchovné péče, výchovný ústav). Přítomnost zástupce České školní inspekce měla přispět k tomu, aby standardy kvality byly hodnotitelné v rámci inspekční činnosti. Tvorba standardů probíhala bez finanční odměny pro externisty. Je tedy zásluhou osobního angažmá a nasazení členů této pracovní skupiny, že standardy vůbec mohly vzniknout.

Pracovních skupin se účastnili: PhDr. Božena Lányová: ředitelka – Dětský diagnostický ústav a SVP Liberec; Mgr. Olga Vernerová: ředitelka – Dětský domov a Školní jídelna, Solenice; PhDr. Pavel Janský, Ph.D., ředitel – Dětský diagnostický ústav, středisko výchovné

péče, základní škola a školní jídelna, Hradec Králové; PaedDr. Pavel Bártík: ředitel – Výchovný ústav, dětský domov se školou, středisko výchovné péče, základní škola, střední škola a školní jídelna, Děčín; Mgr. Jiří Holomek: inspektor České školní inspekce; Mgr. Patrik Matoušů: ředitel – Výchovný ústav, středisko výchovné péče Klíčov a střední škola, Praha; Miloš Pícek: předseda Asociace náhradní výchovy a ředitel – Soukromý dětský domov Zbytiny-Koryto. Skupina byla po celou dobu trvání koordinována pracovníkem NÚV – PhDr. Helenou Pacnerovou a od poloviny roku 2014 rovněž Mgr. Lucií Myškovou, Ph.D.

4.3 KONZULTACE A ZÍSKÁVÁNÍ ZPĚTNÝCH VAZEB

Standardy kvality jsou komplementární ke stávajícímu systému právních předpisů vztahujících se k ÚV/OV a SVP. Tuto komplementaritu zajišťovaly mimo jiné také průběžné konzultace s Odborem legislativy a exekutivního servisu MŠMT a s Oddělením dalšího vzdělávání a institucionální výchovy MŠMT.

Materiál byl ve svých průběžně vznikajících verzích podrobován připomínkám ze strany vybraných odborníků nebo subjektů včetně veřejného ochránce práv, ČŠI, MŠMT, MPSV, Vteřiny poté, Asociace náhradní výchovy a individuálních odborníků na poli ústavní péče.

Ve dnech 11–12. 3. 2014 se ve Vílanci u Jihlavy konal workshop pro pracovníky školských zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a školských zařízení pro preventivně výchovnou péči k připravovaným standardům kvality péče o děti. Workshop organizovala Asociace náhradní výchovy ve spolupráci s NÚV a MŠMT. Workshopu se zúčastnilo 114 odborníků z oblasti problematiky ústavní výchovy. Výstupy z diskuse pracovníků sloužily jako podněty pro další práci na standardech. Součástí workshopu byla také anketa k postoji pracovníků zařízení ke standardům kvality. Anketa ukázala, že většina účastníků vnímala standardy jako nástroj pro rozvíjení kvality v zařízeních a vyjádřila vůči nim pozitivní naladění.

Dne 18. 3. 2014 NÚV společně s MŠMT pořádal meziresortní a mezioborový kulatý stůl ve Velkém zrcadlovém sále MŠMT. Na této akci byli přítomni zástupci MŠMT, zástupci autorů standardů kvality; zástupce ČŠI; zástupce veřejného ochránce práv; Asociace náhradní výchovy; Federace dětských domovů ČR; Odboru rodiny a ochrany práv dětí MPSV; zástupce mladých dospělých, kteří vyrostli v zařízeních ústavní a ochranné výchovy; zástupci Ligy lidských práv; zástupce za obor dětské psychiatrie; zástupce Nejvyššího státního zastupitelství. Podobně se o tři čtvrtě roku později konal z iniciativy MŠMT dne 18. 12. 2014 Národní kulatý stůl k problematice speciálního školství věnovaný standardům kvality. Cílem obou kulatých stolů bylo detailně projít jednotlivé standardy kvality, získat k nim zpětnou vazbu a zároveň iniciovat diskusi o otázkách, kterými jsme se v průběhu tvorby zabývali. Připomínky od odborníků přítomných na kulatých stolech byly do standardů zapracovány.

Celkem bylo do připomínek zahrnuto více než 200 odborníků. Všechny tyto aktivity měly za cíl diskutovat návrh standardů a vyvodit z připomínek podněty pro změny ve standardech kvality. Po zapracování změn navržených v konzultačních fórech vznikla verze standardů připravená do pilotního ověření. Pilotní ověření bylo realizováno za účelem zjistit, zdali jsou standardy v praxi aplikovatelné, hodnotitelné a zdali obsahují hodnoty, které jsou pro život dětí v zařízeních důležité. Blíže o pilotním ověření pojednává následující podkapitola.

4.4 PILOTNÍ OVĚŘENÍ

Přípravu standardů kvality uzavíralo jejich pilotní ověření, které se konalo na podzim roku 2014 na základě schváleného resortního projektu NÚV. Metodologie pilotáže byla odsouhlasena v gremiální poradě a poradě vedení MŠMT v materiálu s názvem Návrh pilotního ověření Standardů kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a školských zařízeních pro preventivně výchovnou péči; č. j.: MSMT-19751/2014 – NÚV. Na pilotním ověření participovala také ČŠI.

4.4.1 CÍLE PILOTNÍHO OVĚŘENÍ

Pro účely pilotáže bylo vybráno 10 základních cílů, které se vztahovaly jak k samotnému nástroji standardů kvality, tak k mechanismu navrženého systému hodnocení a k podmínkám pro implementaci standardů do praxe. Cíle pilotáže byly tyto:

1. Zhodnotit, zdali je návrh standardů obsahově aplikovatelný pro určené typy zařízení.
2. Zhodnotit, zdali formulace standardů jsou jednotně chápány hodnotiteli a posuzovanými zařízeními.
3. Zhodnotit, zdali jsou standardy dostatečně konkrétní, ale přitom umožňují zařízením rozvíjet vlastní přístup k péči o děti.
4. Zhodnotit, zdali je naplňování standardů doložitelné dle navržených zdrojů, posoudit hodnotitelnost standardů.
5. Zhodnotit způsob posuzování standardů z hlediska efektivity využívání navržených zdrojů kontroly a složení hodnotitelského týmu.
6. Zhodnotit, zdali návrh standardů může plnit svůj primární účel – tedy zdali může být nástrojem pro zvyšování kvality výchovné činnosti zařízení ÚV/OV a SVP a zdali standardy kvality postihují všechny oblasti, které jsou pro kvalitu života dětí v těchto zařízeních důležité.
7. Posoudit dosažitelnost standardů pro zařízení ÚV/OV a SVP na základě vyhodnocení jejich úspěšnosti v pilotním ověření.
8. Posoudit roli základních a rozvojových standardů.
9. Vyhodnotit nároky na posuzování standardů (časové, personální).
10. Vyhodnotit aplikovatelnost navrženého bodování.

4.4.2 SOUBOR ZAŘÍZENÍ ÚV/OV A SVP V PILOTÁŽI

Celkem se do pilotáže zapojilo 10 zařízení a byly zastoupeny všechny typy zařízení ÚV/OV a SVP, konkrétně: tři dětské domovy, jeden dětský domov se školou, dva diagnostické ústavy, dva výchovné ústavy, dvě střediska výchovné péče (pobytová forma). V původním plánu mělo proběhnout šetření ve dvou dětských domovech se školou, tedy celkem v 11 zařízeních, ale vzhledem k prosincové dopravní kalamitě muselo být jedno šetření v dětském domově se školou zrušeno. Výběr zařízení zapojených do pilotáže se uskutečnil na základě vyhodnocení těchto kritérií: kraj, počet dětí (kapacita/umístění), rok založení ústavu, zřizovatel, velikost sídla (město, vesnice atd.), začlenění ústavu do okolní běžné zástavby, specifika (např. výchovně léčebný režim).

V pilotáži byla zahrnuta zařízení z celkem osmi krajů, a to: Pardubického, Hlavního města Prahy, Ústeckého, Středočeského, Plzeňského, Jihomoravského, Moravskoslezského a Jihočeského.

Podoba zařízení zapojených do pilotáže byla vzhledem k daným kritériím různorodá. Z hlediska počtu umístěných dětí bylo součástí pilotáže nejmenší zařízení s 8 dětmi a největší s 87 dětmi. Zapojeny byly nově vzniklé ústavy (nejmladším ústavem byl dětský domov z roku 2006) i ústavy s delší nebo dlouhodobou historií (nejstarším ústavem byl výchovný ústav s historií sahající do roku 1889 jako „polepšovna“). Do pilotáže byla zahrnuta jak zařízení, která se o účast dobrovolně aktivně přihlásila, tak zařízení, která byla vytipována a oslovena.

Výběr zařízení byl schválen vedoucím Oddělení institucionální výchovy MŠMT. Všechna zařízení udělila s konáním pilotáže souhlas. Pro účely závěrečné zprávy je identita konkrétních zařízení skryta, proto, abychom zajistili co nejvyšší míru anonymizace zjištěných dat.

Pilotní ověření bylo realizováno v měsících říjen – prosinec 2014. Délka jednotlivých místních šetření se pohybovala od 2 do 3 dnů.

TABULKA Č. 1: ZAŘÍZENÍ ZAPOJENÁ DO PILOTNÍHO OVĚŘENÍ

	Zařízení	Kraj	Počet dětí	Cílová skupina	Rok založení	Zřizovatel
1	Dětský domov 1	Pardubický	32	koedukované	1930	kraj
2	Dětský domov 2	Praha	16	koedukované	2006	o.p.s.
3	Dětský domov 3	Ústecký	87	koedukované	1946	kraj
4	Dětský domov se školou 1	Středočeský	30	chlapci	2003	MŠMT
5	Dětský diagnostický ústav 1	Plzeňský	40	koedukované	1971	MŠMT
6	Dětský diagnostický ústav 2	Jihomoravský	12	koedukované	1994	MŠMT
7	Výchovný ústav 1	Moravskoslezský	56	chlapci	1889	MŠMT
8	Výchovný ústav 2	Jihomoravský	42	koedukované	1919	MŠMT
9	Středisko výchovné péče 1	Plzeňský	8	koedukované	1996	MŠMT
10	Středisko výchovné péče 2	Jihočeský	16	koedukované	1975	MŠMT

4.4.3 PRŮBĚH PILOTNÍHO OVĚŘENÍ

Pilotní ověření probíhalo v několika základních fázích:

- výběr hodnotitelů, sestavení hodnotitelských týmů a jejich školení;
- organizace místních šetření v zařízeních;
- příprava na konkrétní místní šetření, studium dostupných informací;
- samotné místní šetření: představení týmu a průběhu šetření, domluva harmonogramu, realizace šetření, vyhodnocení výsledků zařízení a diskuze hodnotitelského týmu o závěrech pilotáže, příprava doporučení, diskuze s vedením zařízení o výsledcích a navrhovaných doporučeních, psaní závěrečné zprávy;
- evaluace: evaluační rozhovor s vedením pilotovaného zařízení a s hodnotitelskými týmy, sběr evaluačních dotazníků od ředitelů pilotovaných zařízení, vyhodnocení závěrečných zpráv z pilotáže.

Výběr členů hodnotitelských týmů probíhal na základě hodnotícího standardu (blíže popsáno v kapitole 5), který navrhuje proces hodnocení, zdroje hodnocení a hodnotící škály, stanovuje konkrétní kvalifikační požadavky pro jednotlivé členy týmu a upřesňuje

složení týmu. Standard hodnocení byl stejně jako standardy kvality předmětem pilotního ověření, a proto i výběr členů hodnotitelských týmů proběhl dle požadavků navrženého standardu hodnocení. Hodnotitelský tým byl složen ze zástupců tří profesních pozic, a to školního inspektora z České školní inspekce, vedoucího pracovníka zařízení ÚV/OV a SVP a psychologa nebo etopeda s psychoterapeutickým výcvikem. Do pilotního ověření byli zapojeni čtyři zástupci ČŠI, čtyři vedoucí zařízení ÚV/OV a SVP a 5 psychologů/etopedů s psychoterapeutickým výcvikem.

4.4.4 VÝSLEDKY PILOTNÍHO OVĚŘENÍ A DOPORUČENÍ

Významnou součástí realizace pilotáže byla evaluační část, jejímž cílem bylo zodpovědět otázky formulované v cílech pilotního ověření.

Po celou dobu každého z deseti místních šetření byl kromě hodnotitelského týmu přítomen také evaluátor – výzkumný pracovník NÚV. Evaluátor byl v roli pozorovatele procesu, účastnil se všech fází šetření (studia dokumentace členů týmu, rozhovorů s pedagogickými pracovníky, vedením i s dětmi, diskuse o naplnění standardů atp.), zároveň ale také sám vedl rozhovory s pedagogickými pracovníky, dětmi i členy hodnotitelského týmu o procesu pilotního ověřování.

Pro výsledné hodnocení cílů pilotního ověření bylo využito celkem 50 dokumentů, které zahrnovaly interní evaluační zprávy od evaluátorů, podrobné vyhodnocení standardů a závěrečné zprávy z pilotáže od hodnotitelských týmů, vyplněné evaluační dotazníky od ředitelů pilotovaných zařízení a výstupy společného závěrečného evaluačního setkání všech hodnotitelských týmů. Podrobnosti o realizaci a výsledcích pilotního ověření jsou zveřejněny v Závěrečné zprávě z pilotního ověření přístupné na webových stránkách NÚV (www.nuv.cz) nebo na vyžádání v archivu NÚV.

Zde tedy uvádíme stručné shrnutí výsledků.

- **A. Výsledky pilotního ověření, které se týkaly obsahu a struktury standardů a doporučení:**
 1. Při hodnocení původních 69 standardů byla aplikovatelnost na širokou škálu typů zařízení hodnocena až na 10 standardů pozitivně. Tam, kde bylo třeba vymezit aplikovatelnost konkrétního standardu na určený typ zařízení, tak bylo učiněno jako poznámka k textu standardu v revidované verzi standardů. Zpravidla se jednalo o standardy, které se týkaly odchodu mladého dospělého do samostatného života, tyto standardy nelze vztáhnout na zařízení, která se starají o děti do 15 let.
 2. Většina standardů byla jednotně chápána hodnotiteli i pracovníky zařízení, pouze u 7 standardů byla navržena změna formulace směrem k větší jednoznačnosti a konkrétnosti. Změny zanesené do revidované verze standardů jsou podrobně popsány v Závěrečné zprávě z pilotního ověření.
 3. Pilotní ověření potvrdilo, že standardy jsou vnímány jako dostatečně konkrétní, ale přitom umožňují zařízením rozvíjet vlastní přístup k péči o děti. Tento cíl byl vyhodnocován zejména v evaluačních rozhovorech s vedoucími pracovníky pilotovaných zařízení a na základě pozorování evaluátorů. Je třeba jej dále sledovat při implementaci standardů.
 4. Pilotáž potvrdila, že standardy jsou řediteli pilotovaných zařízení i hodnotiteli vnímány jako nástroj pro zvyšování kvality výchovné činnosti školských zařízení pro výkon ÚV/OV, který postihuje oblasti, které jsou pro kvalitu života dětí v těchto zařízeních důležité. Z evaluací nevypluly návrhy na další tematické oblasti, které by standardy zatím nebyly pokryty.

5. Na výsledcích zařízení v pilotáži se ukázalo, že standardy nastavují takovou úroveň kvality, která je pro zařízení dosažitelná, ale zároveň vytváří výzvu pro jejich rozvoj. Ukázalo se také, že zařízení dosáhla vyšší úspěšnosti ve standardech základních, které konkretizují požadavky již zakotvené v právních předpisech a nižší úspěšnosti ve standardech rozvojových, které jsou pro zařízení zcela nové.
- **B. Výsledky pilotního ověření, které se týkaly standardu hodnocení naplňování standardů a doporučení:**
 1. Potvrdilo se, že pro hodnocení standardů je nezbytné vícezdrojové zjišťování, které vychází z rozhovorů, pozorování, písemných podkladů a dalších zdrojů. V rámci hodnocení je třeba akcentovat zejména zdroje rozhovorů a pozorování, ukázalo se jako nedostatečné vzhledem k cíli standardů hodnotit standardy pouze na základě písemných podkladů.
 2. V rámci hodnocení se osvědčil tříčlenný tým, složený z ČŠI, psychologa/etopa, vedoucího zařízení. Z pohledu hodnotitelů i ředitelů pilotovaných zařízení se odbornosti jednotlivých členů týmu, kompetence a přístup k hodnocení vhodně doplňovaly. Spolupráce týmu byla vnímána jako klíčová a nutná, byla tedy bez výhrad doporučena pro praxi.
 3. Pilotní ověření ukázalo, že vstupní kvalifikace odborníků na jednotlivých pozicích zaručují základní orientaci a kompetence pro vedení této činnosti. Z pilotního ověření vystoupily také další kompetence a předpoklady, které bychom ve vztahu k procesu hodnocení označili na straně hodnotitele jako klíčové (detailně v podkapitole 5.3.).
 4. Pracovníci hodnotitelských týmů potřebují podporu v podobě supervizních setkání, která jim umožní reflektovat pocity a způsoby jejich hodnocení; vzdělávání, které bude dále rozvíjet znalosti v aktuálních vědeckých poznatcích a zvýší tak rozlišovací schopnost pro kvalitu praxe; dále potřebují podporu pro rozvoj klíčových kompetencí pro hodnotitele (zachovávání etiky, vedení rozhovoru a strukturované pozorování, ohraničení vlastní role, prevence syndromu vyhoření a další témata). Je tedy třeba vytvořit návazný podpůrný a vzdělávací systém pro hodnotitele.

Standardy je třeba chápat jako první verzi takového nástroje v České republice. Proto před a po jejich zavedení do praxe doporučujeme zavést podpůrný a monitorovací systém, který pomůže zařízením vhodně aplikovat standardy v praxi (vzděláváním, workshopy, osvětou, metodickým vedením) a také bude dále pracovat na rozvoji standardů na základě výsledků monitoringu implementace. V doporučeních pro MŠMT tedy NÚV pojmenoval potřebu:

- Zajistit průběžnou evaluaci procesu a naplňování cílů zavádění standardů kvality do praxe. Standardy kvality by měly být živým nástrojem, který bude sloužit svému účelu, tedy zvyšování kvality péče v zařízeních. Proto by i sám tento nástroj a systém kontroly měl podléhat průběžné evaluaci. Výstupem evaluací by měla být doporučení k revizím standardů, podpoře autoevaluace a metodického vedení nebo k systému kontroly, kterou by MŠMT mohlo využít pro určování dalšího směřování.
- Zajistit pro zařízení ÚV/OV a SVP metodickou podporu při zavádění standardů do praxe v podobě např. metodických průvodců docházejících do zařízení a vzdělávacích aktivit.
- Zavést vzdělávání a metodickou podporu pro ty, kteří budou v zařízeních naplňování standardů kvality hodnotit, a také pro metodické průvodce formou supervizních a kazuistických setkání.

5 TŘI ÚROVNĚ REFLEXE KVALITY

Posláním standardů kvality je především podpořit reflexi v zařízeních a poskytnout pracovníkům zařízení strukturovaný nástroj pro to, aby hledali a nacházeli funkční strategie pro práci s dětmi, formulovali si konkrétní potřebu pro změnu v dílčích oblastech, je-li třeba, a také ji uskutečňovali, nebo se ukotvovali v již existující dobré praxi. Cílem reflexe tedy není za každých okolností změna, ale udržování si přehledu o kvalitě své práce a hledání dobrého poměru mezi změnou a stabilitou. Reflexe praxe podle standardů kvality se může odehrávat na třech základních rovinách, které se navzájem doplňují.

5.1 AUTO-EVALUACE

Základním zdrojem k reflexi vlastní praxe je vnitřní hodnocení samotného zařízení, tedy auto evaluace, a to jak na úrovni jednotlivých pracovníků, tak na úrovni zařízení jako celku. Přínosem auto evaluace je vlastní, nikým zvnějšku nenahraditelný pohled na práci zařízení a na naplňování cílů výchovně vzdělávacího procesu. Auto-evaluace poskytuje platformu pro to, aby si zařízení udržovalo přehled o kvalitě své práce a rozhodovalo se, které prvky a procesy zachová a ve kterých je zapotřebí uskutečnit změnu.

Forma auto-evaluace standardů kvality, kterou si zařízení zvolí, je zcela v kompetenci vedení zařízení. V rámci podpory procesu auto-evaluace na základě standardů kvality jsme navrhli metodický sešit Rozvíjíme kvalitu péče, který je přístupný na webových stránkách NÚV a je pomůckou při vzdělávacích programech ve standardech kvality. Použití tohoto sešitu v rámci auto evaluace zařízení je zcela dobrovolné a je nabídkou, kterou pracovníci mohou nebo nemusejí využít. V tomto metodickém sešitu je pro každý standard věnována jedna strana, na které je tabulka se zněním standardu a se čtyřmi po sobě jdoucími kroky. Pro představu uvádíme příklad:

1 A CÍLE A POSLÁNÍ ČINNOSTI	
Zařízení má písemně stanovenou specifikaci cílové skupiny.	
Aktuální situace:	
1. Popis (nikoli hodnocení) toho, jak vypadá naše praxe v oblasti, kterou specifikuje standard (co a jak děláme).	
2. Čím konkrétně standard nyní naplňujeme/nenaplňujeme s ohledem na zásady	
Plán dalších kroků:	
Co, za jakým účelem a jakými kroky bychom chtěli ještě změnit	
Písemné podklady:	
Tento standard je zapotřebí mít písemně specifikován. Ve kterých našich dokumentech máme standard specifikován (název dokumentu, případně čísla stran).	
Jak byste se ohodnotili	0.....1.....2.....3

V následujícím textu představujeme postup práce se standardy ve čtyřech krocích, které stavějí na porozumění standardu:

Základ – Porozumění standardu

Základním předpokladem pro práci se standardy kvality je dobré porozumění podstatě a cílům standardu. Na začátku práce se standardy kvality se potřebujeme zamyslet nad tím, o čem standard mluví, co si pod ním představujeme, co je jeho cílem v praxi, čeho chce dosáhnout, jaký dopad má mít jeho naplnění pro děti, pracovníky, rodiče, co si představujeme pod jednotlivými zásadami ve vztahu k danému standardu. Do svých úvah a diskuzí můžeme zapojit také rozvahy o svém postoji ke standardu. Je dobré si své porozumění standardu ověřovat, diskutovat o něm, ptát se.

Krok 1. Aktuální situace – popis

Pokud jsme si udělali o standardu konkrétní představu, můžeme se podívat na to, co v oblasti, které se standard dotýká, děláme. Odmyslíme si tedy nyní cíl standardu a ponecháme si jen vymezenou oblast. Např. u standardu 2.1. Přijetí dítěte je realizováno v úzké spolupráci se všemi příslušnými zúčastněnými... se v této fázi soustředíme pouze na hlavní téma standardu, kterým je přijímání nového dítěte do zařízení. Jaká je naše praxe v této oblasti? K tomu v tomto sešitu slouží vždy první řádek pod zněním standardu: Aktuální situace: 1. Popis (nikoli hodnocení) toho, jak vypadá naše praxe v oblasti, kterou specifikuje standard (co a jak děláme). Zatím nehodnotíme, jen se snažíme popsat naše postupy, aktivity.

Krok 2. Aktuální situace – zhodnocení

Poté co si utřídíme aktivity, postupy, které v naší praxi děláme ve vztahu k oblasti, kterou popisuje standard, můžeme zkusit podívat se na naši praxi skrze kritéria kvality uvedena ve standardu. Např. u standardu 2.1. Přijetí dítěte je realizováno v úzké spolupráci se všemi příslušnými zúčastněnými... je kritériem kvality to, že do přijetí jsou všichni zúčastnění zapojeni, jsou diskutovány představy o cílech a možnostech péče se všemi zúčastněnými atd. Můžeme se ptát, nakolik naše praxe konkretizovaná v kroku 2 je nebo není v souladu se standardem, tj. např. nakolik zapojujeme dítě i ostatní při přijetí dítěte do zařízení, nakolik s nimi diskutujeme jejich představy? V tomto bodě často dochází k jednomu opomenutí, které je pro význam standardu zpravidla zcela zásadní. Standard funguje pouze v kontextu osmi zásad, které jsou vytyčeny před všechny standardy a platí tak pro každý z nich zvlášť. Je tedy potřeba dívat se na to, jak je naše praxe v souladu se zásadami, tj. jak zohledňujeme potřeby jednotlivých dětí, jejich věk, rozumový vývoj apod. K provázení touto fází je určena druhá otázka v tabulce: 2. Čím konkrétně standard nyní naplňujeme/nenaplňujeme s ohledem na zásady. Pro naši orientaci si můžeme v posledním řádku každé tabulky označit na škále 0–3, jak v naplňování standardu sami sebe hodnotíme.

Krok 3. Plán dalších kroků

Zjistili jsme, jak na tom jsme ve vztahu ke standardům a víme, co konkrétně v naší praxi standard naplňuje a/nebo nenaplňuje. Jak se rozhodneme s tím naložit? K tomu slouží třetí otázka v každé tabulce: Co, za jakým účelem a jakými kroky bychom chtěli ještě změnit. Důležité je věnovat se jednotlivým fázím otázky zvlášť, tedy co, za jakým účelem a jakými kroky. Můžeme si nejprve říci, co konkrétně bychom chtěli změnit. Např. můžeme chtít zavést kontaktování rodičů společně s nově umístěným dítětem co nejdříve po příchodu dítěte do zařízení, pokud nešli s ním (a je-li to v zájmu dítěte atd.).

Za jakým účelem? Např. abychom podpořili co neranější kontakt dítěte s rodiči, navázali spolupráci, pozvali rodiče. Jakými kroky novou praxi zavedeme? Co je pro to potřeba udělat? Např. na poradě hovořit o možnostech, jak to dělat, jaké jsou přínosy a rizika, jak s riziky pracovat, jaké je naladění týmu, a na základě společně stanovených kroků začít praxi provádět.

Krok 4. Písemné podklady

Předposlední řádek v tabulce se týká písemných podkladů. V řádku je vždy jedno ze tří následujících sdělení: a) Tento standard je zapotřebí mít písemně specifikován. Ve kterých Vašich dokumentech máte standard specifikován (název dokumentu, případně čísla stran); b) Tento standard nepožaduje písemnou specifikaci. Pokud ji ale přesto máte, doporučujeme zde uvést, ve kterých dokumentech máte standard specifikován (název dokumentu, případně čísla stran); c) Tento standard definuje nároky pro existující písemný dokument.

Ve vztahu ke standardům rozlišujeme písemné podklady trojího typu. První typ písemných podkladů je takový, kdy je pro daný standard vytvořen dokument, který zahrnuje popis postupu práce zařízení v dané oblasti. Druhým typem podkladů jsou doplňující podklady, které mohou naplnění standardu doložit či doplnit. To je např. plán dalšího vzdělávání pedagogického pracovníka, dohoda se supervizorem, zápis z porad.

Tyto podklady jsou ve standardech označovány jako zdroje nebo možné zdroje a nevyžadují od zařízení žádnou další přípravu. V tabulce tohoto sešitu si zařízení může (ale nemusí) vést evidenci také těchto dokládajících nebo doplňkových písemných podkladů, což může být užitečné např. při kontrole. Dále jsou mezi standardy celkem tři standardy, které specifikují nároky na již existující dokumenty, jako je plán rozvoje osobnosti dítěte (dále jako PROD), dohoda o dobrovolném pobytu a smlouva o prodlouženém pobytu. Písemným podkladem je tedy samotný PROD či dohoda, smlouva.

Se sešitem mohou pracovníci zařízení pracovat buď chronologicky, tedy od začátku do konce, nebo výběrově, kdy si na základě určitých kritérií vyberou standardy nebo oblasti standardů, které řeší dříve než jiné. Takovými kritérii může být předchozí zhodnocení, že v dané oblasti zařízení potřebuje změnu, nebo potřebuje vyvolat diskuzi, nebo takovým podnětem může být nějaká událost z poslední doby, která téma otevřela, apod.

Doporučujeme také sešit používat cyklicky, tedy po čase se ke standardům vracet, vyhodnocovat znovu, vyhodnocovat dosažení dříve navržených změn apod.

5.2 METODICKÁ PODPORA

Dalším zdrojem k reflexi se mohou stát výstupy z metodické podpory, kterou by měli vykonávat nezávislí odborníci, metodičtí průvodci, kteří jsou specificky školeni v problematice kvality péče o děti v zařízeních a střediscích. Přínosem tohoto zdroje může být nabídnutí vnějšího pohledu na aspekty kvality v zařízení, který není zatížený subjektivitou interního pracovníka, a nabídnutí podpory při hledání cesty ke změně tam, kde je to potřeba. Metodická podpora je uskutečňována na dobrovolné bázi ze strany zařízení, kterému je poskytována. Může být metodickým průvodcem zařízení aktivně nabídnuta nebo může být uskutečněna na základě žádosti zařízení. Zároveň může být zařízení doporučena po kontrole České školní inspekce.

Metodická podpora by měla zahrnovat tyto fáze:

1. krok: Stanovení rozsahu metodického vedení v zařízení ve vztahu ke standardům

Stanovení rozsahu probíhá v diskuzi se zařízením dle jeho aktuálních potřeb. V rámci metodické podpory je zapotřebí brát v úvahu časovou náročnost vyhodnocení aktuální situace naplňování standardů a také časové požadavky na samotné metodické vedení. Není reálné, aby v jeden den byla poskytnuta metodická podpora zařízení ve všech standardech.

2. krok: Příprava a organizace metodického vedení ve spolupráci s ředitelem zařízení

Metodická podpora probíhá po domluvě s ředitelem zařízení. V této fázi, kdy je již stanoven rozsah metodické podpory, je důležité naplánovat program metodické návštěvy dle povahy standardů a potřeby využití zdrojů k seznámení se s aktuální situací v zařízení.

3. krok: Seznámení se s naplňováním standardů ve stanoveném rozsahu

Pro uskutečnění kvalitní metodické podpory je zapotřebí seznámit se s tím, jakou praxi zařízení v dané oblasti standardů má, jak tuto praxi vnímá vedení zařízení, pracovníci, děti, jak je reflektována v dokumentech apod. V průběhu metodické návštěvy by tedy mělo proběhnout vlastní šetření metodického průvodce.

4. krok: Tvorba závěrů, příprava doporučení a jejich sdělení řediteli

Seznámení se s naplňováním standardů, které proběhlo na základě vyhodnocení různých zdrojů, může poskytnout vedení zařízení vnější pohled na praxi zařízení. Výstupem metodické podpory není kategorické zhodnocení, zdali praxe je, či není „správná“, zdali odpovídá, či neodpovídá standardům. Výstupem by mělo být nabídnutí pohledu na to, jaké funkční prvky a procesy ve vztahu ke standardu se v rámci seznamování se s praxí v zařízení objevily, potvrzení a podpora dobré praxe a konkretizace potřeby změny v jednotlivých oblastech.

5. krok: Metodická práce s ředitelem zařízení a jím pověřenými pracovníky na přípravě postupu realizace doporučených změn

Stěžejní fází je samotná metodická práce s ředitelem zařízení a těmi pracovníky, které si ředitel k této fázi přizve. Metodická práce zahrnuje reflexi závěrů metodického průvodce a doporučení a také dostatečný prostor pro vzájemnou diskuzi a hledání cesty ke změně, objevila-li se jako potřebná.

6. krok: Tvorba zprávy o uskutečnění metodické podpory, která je určena řediteli zařízení, ve kterém bylo metodické vedení realizováno

Zpráva slouží především jako rekapitulace zpětné vazby ke stavu naplňování standardů a k doporučením a způsobů jejich naplňování, které byly diskutovány v rámci kroku 5.

Cíle a jednotlivé fáze metodického vedení byly z návrhu přejaty do metodického pokynu. Zároveň byli pro roli metodických průvodců MŠMT stanoveni pracovníci diagnostických ústavů, kteří jsou zákonem č. 109/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, pověřeni metodickým vedením zařízení ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče ve standardech kvality péče o děti.

5.3 HODNOCENÍ STANDARDŮ KVALITY

Třetím zdrojem pro reflexi je kontrola, kterou má ve školských zařízeních v kompetenci Česká školní inspekce. Kontrola přináší formální hodnocení naplňování standardů v praxi a může ve své činnosti zhodnotit a využít výstupy z předchozích dvou fází.

Standarty kvality by jako prováděcí předpis měly být podrobovány hodnocení, zdali jsou v zařízeních naplňovány. Z toho důvodu byl navržen a pilotně ověřen mechanismus hodnocení, kteří tvůrci standardů doporučují dodržovat, pokud má být cílem kontroly podpora kvality péče. Řada standardů zahrnuje citlivá a subtilní témata a podstatné je především to, jak praxe zařízení, nikoli jeho dokumenty, standardy naplňují. Návrh hodnocení tedy konkretizuje zejména to, kdo a s jakou kvalifikací může hodnocení vykonávat, jak by měl být složený hodnotitelský tým a z jakých zdrojů by měl tento tým čerpat informace o naplňování standardů. Navržené standardy v co největší možné míře pracují s dokumentací, která v zařízeních již existuje, nevytvářejí další administrativní zátěž a soustředí se na získávání informací z více zdrojů včetně rozhovorů a pozorování.

5.3.1 KOMPETENCE KE KONTROLE

Do zařízení ústavní a ochranné výchovy vstupuje celá řada aktérů za účelem kontroly jejich činnosti. V následujícím přehledu uvádíme výběr základních institucí a orgánů, které kontrolu v zařízeních vykonávají.

TABULKA Č. 2: PŘÍKLADY KONTROL V ZAŘÍZENÍCH ÚSTAVNÍ A OCHRANNÉ VÝCHOVY

Orgán	Dle zákona	Zaměření kontroly
Česká školní inspekce	§174 zákona č. 561/2004 Sb.	kontrola činnosti škol a školských zařízení zapsaných do školského rejstříku
Okresní státní zastupitelství	§39 zákona č. 109/2002 Sb.	dozor nad dodržováním právních předpisů při výkonu ÚV a OV
Orgán sociálně právní ochrany dětí	§29 zákona č. 359/1999 Sb.	dodržování práv dítěte ve školských zařízeních
MŠMT	§35 zákona č. 109/2002 Sb., a §170 písm. a) zákona č. 561/2004 Sb.	dodržování zákona č. 109/2002 Sb., kontrola využití finančních prostředků
Kraj – zřizovatel	§2 odst. 4, §78 odst. 4 zákona č. 129/2000 Sb.	kontrola hospodaření
Veřejný ochránce práv	§1 zákona č. 349/1999 Sb.	kontrola dodržování práv dítěte ve školských institucionálních zařízeních
Krajská hygienická stanice	§82, 84 zákona č. 258/2000 Sb.	státní zdravotní dozor
Oblastní inspektorát práce	§3, §5, §7 až 9, zákona č. 251/2005 Sb.	dodržování právních předpisů
Finanční úřad	§10 odst. 2 písm. b) zákona č. 456/2011 Sb.	kontrola účetnictví
Nejvyšší kontrolní úřad	Čl. 97 Ústavy a §3 zákona č. 166/1993 Sb.	kontrola hospodaření se státním majetkem
Poskytovatel pracovně lékařských služeb	§55 odst. 1 písm. a) zákona č. 373/2011 Sb.	sledování bezpečnosti, hodnocení prevence rizik

Hasičský záchranný sbor	§31 odst. 1 zákona č. 33/1985 Sb.	kontrola dodržování povinností stanovených předpisy o požární ochraně
Príslušná zdravotní pojišťovna	§22 zákona č. 592/1992 Sb.	kontrola plnění povinností plátce pojistného
Okresní správa sociálního zabezpečení	§90 zákona č. 187/2006 Sb.	kontrola provádění pojištění
Úřad pro ochranu osobních údajů	§37 zákona č. 101/2000 Sb.	kontrola povinností uložených zákonem

Pozn. Uvedený přehled kontrol není úplný.

Návrh systému kontroly standardů kvality péče je zasazen do stávajícího systému kontrol. Zákonnou kompetenci ke kontrole výchovně vzdělávacího procesu v zařízeních pod resortem školství má Česká školní inspekce, jak vyplývá dle § 174 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Stanou-li se standardy kvality prováděcím předpisem, pak tedy hodnocení jejich naplňování bude realizovat Česká školní inspekce.

Na základě toho byl vytvořen a pilotně ověřen mechanismus kontroly, který navazuje na zákonnou kompetenci ČŠI a zahrnuje návrh složení hodnotitelského týmu a využití zdrojů pro kontrolu.

5.3.2 HODNOTITELSKÝ TÝM

Hodnotitelský tým se skládá minimálně ze tří členů, jejichž rozdílnost je dána odborností, kvalifikací, akcentem na zjišťované oblasti v rámci standardů a používáním rozdílných primárních zdrojů pro zjišťování naplňování standardů.

1. **Pracovník České školní inspekce**, s kvalifikací absolvovaného magisterského studia ve speciální pedagogice, etopedii nebo psychologii; účastní se vzdělávacího a supervizního programu pro hodnocení standardů kvality.
Primární úlohou členů na této pozici je hodnocení dodržování všech zákonem daných nařízení, které má zařízení ÚV/OV a SVP podle standardů kvality splňovat, a soustřeďují se zejména na pojetí základních standardů v dokumentaci. V tomto ohledu rovněž plní roli poradce pro ostatní členy hodnotitelského týmu. Tito členové používají jako zdroje zejména písemné podklady, elektronické zdroje, osobní dokumentaci dítěte, osobní dokumentaci zaměstnanců a vlastní pozorování. Okrajově mohou rovněž využívat rozhovory (se zaměstnanci i dětmi).
2. **Prizvaná osoba** (dle § 174 odst. 11 z. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů) – vedoucí pracovník, tj. člen se zkušeností s vedoucí pozicí v zařízeních ÚV/OV a SVP, splňuje praxi na pozici vedoucího v oblasti náhradní výchovné péče alespoň 5 let; účastní se vzdělávacího a supervizního programu pro hodnocení standardů kvality.
Těžiště role vedoucích je v koordinaci a organizaci celého průběhu pilotních ověření vzhledem ke své znalosti procesů a prostředí zařízení. V tomto ohledu zajišťují plynulý průběh komunikace se zástupci zařízení a poskytují informace ostatním členům hodnotitelského týmu v otázkách organizačních aspektů jejich působení v zařízení ÚV/OV a SVP. Jako hodnotitelé využívají všechny uvedené dostupné zdroje, a to jak písemné zdroje, tak rozhovory s pedagogickými pracovníky (zejména s psychology či speciálními pedagogy) a vedením zařízení.
3. **Prizvaná osoba** (dle § 174 odst. 11 z. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů) – psycholog nebo etoped, který splňuje kromě předpokladů stanovených zákonem č. 563/2004 Sb. také praxi v oblasti náhradní výchovné péče v rozsahu alespoň 5 let; absolvoval dlouhodobý psychoterapeutický výcvik; účastní se vzdělávacího a supervizního programu pro hodnocení standardů kvality.

Hlavní doménou práce člena týmu na této pozici je zjišťování naplňování standardů v citlivých oblastech života dětí v ústavní výchově (např. klima, vztahy). Při sledování naplnění standardů kvality vychází zejména z pozorování a rozhovorů, které jsou vedeny jak s pedagogickými pracovníky (zejména vychovateli, učiteli), tak s dětmi. Zároveň využívá další uvedené zdroje, včetně písemné dokumentace, aby mohl srovnat písemné záznamy s praxí zařízení. Při komunikaci s dětmi i dospělými dbá na etické zásady (navození bezpečného prostředí pro komunikaci, přijetí, kladení otevřených otázek, dbá na to, aby dotazy nebyly sugestivní, aby byly zaměřeny na sledované oblasti vymezené standardy atp.).

Z pilotního ověření vystoupily také předpoklady a kompetence, které bychom ve vztahu k procesu hodnocení označili na straně hodnotitele jako klíčové.

Mezi nimi bychom mohli jmenovat:

1. orientaci v problematice náhradní výchovy včetně znalostí aktuálních vědeckých poznatků;
2. detailní znalost standardů; detailní znalost příslušné legislativy;
3. osobnostní předpoklady: zejm. schopnost sebereflexe, sebe náhledu a sebekritiky, znalost svých silných a slabých míst; vědět, jak zacházet se vztahem v rámci procesu hodnocení; umět vytvořit atmosféru bezpečí a diskuze v situaci hodnocení, schopnost unést kognitivní disonanci při získávání dat z více zdrojů; náhled na své vlastní předsudky a postoje atd.
4. schopnost konceptualizovat pozorované;
5. rozumět podstatě, funkci a cílům hodnocení a být s nimi v souladu;
6. znát možná kritická místa procesu hodnocení a umět s nimi zacházet;
7. schopnost realizovat strukturované pozorování;
8. schopnost vést výzkumný rozhovor;
9. podporovat sdílení náhledů na hodnocenou věc mezi hodnotitelem a hodnocenou organizací;
10. (schopnost zaměřit se na konstruktivní zpětnou vazbu, schopnost formulace doporučení ke zlepšení a nástinu cest rozvoje pro zařízení, schopnost odstupu od získaných dat.

Ukázalo se, že jde o velmi specifickou činnost, jejíž kvalitní zajištění nelze postavit pouze na pregraduálním vzdělání a praxi. Domníváme se, že pro zvyšování úrovně hodnotitelských kompetencí a prevence syndromu vyhoření by měl být vytvořen ucelený podpůrný a vzdělávací program pro hodnotitele.

5.3.3 ZDROJE PRO KONTROLU

Návrh hodnocení naplňování standardů obsahuje specifikaci zdrojů používaných při hodnocení a zavádí vícezdrojovou kontrolu. Navržené standardy nejsou koncipovány tak, že by požadovaly tvorbu nové dokumentace vázané na samotné standardy, ale navazují na dokumentaci, kterou mají zařízení stanovenou již z jiných právních předpisů (jako je vnitřní řád apod.). K hodnocení naplňování standardů navrhujeme použití vícezdrojové kontroly takto:

- **A Standardní zdroje**
 - Rozhovor s vedoucím pracovníkem (dále jen RV)
 - Rozhovor s dítětem (dále jen RD)
 - Rozhovor se zaměstnancem (dále jen RZ)
 - Vlastní pozorování (dále jen VP)
 - Písemné podklady (dále jen PP)

Elektronické zdroje (dále jen EZ)

Osobní dokumentace dítěte včetně Programu rozvoje osobnosti dítěte (dále jen ODD)

Osobní dokumentace pedagogického pracovníka (dále jen ODP)

- B **Možné doplňkové zdroje (využité na základě odborného zjištění hodnotitelského týmu):** rozhovor s rodinou, OSPOD, rozhovor s pedagogy ze školy

5.3.4 BODOVACÍ STUPNICE

Rozdělení standardů na základní a rozvojové bylo v původním návrhu, který prošel pilotním ověřením, zohledněno také v navržených bodovacích stupnicích.

Původní návrh tedy zahrnoval:

1. stupnici základní; je použita u základních (A) standardů a je skórována následovně:
1 bod = ano; 0 bodů = ne
2. stupnici rozvojovou (B); podle ní se řídí hodnocení rozvojových (B) standardů a je skórována na této škále:
3 body = naplňuje v plném rozsahu; 2 body = naplňuje s doporučením k úpravám; 1 bod = naplňuje s výhradami; 0 bodů = nenaplňuje

Po realizaci pilotního ověření bylo ale zjištěno, že stupnice pro základní standardy má nízkou rozlišovací schopnost a nutí hodnotitele zvolit jednu z extrémních variant, která není odpovídající hodnocené situaci. Zároveň byla do bodové škály přidána další úroveň, úroveň excelentního naplňování, kdy praxe zařízení jde nad rámec standardů. Z tohoto důvodu je ve standardech po pilotním ověření navrženo stejné bodování pro standardy základní a rozvojové:

1. slovní hodnocení a
2. bodová škála: 4 body= naplňuje excelentně nad rámec standardů; 3 body = naplňuje v plném rozsahu; 2 body = naplňuje s doporučením k úpravám; 1 bod = naplňuje s výhradami a doporučením ke změnám; 0 bodů = nenaplňuje.

5.3.5 PROCES HODNOCENÍ

Na základě výstupů pilotního ověření doporučujeme zachování následujících fází procesu hodnocení:

- **Přípravná fáze pro přípravu místního šetření a studium podkladů**
Hodnotitelský tým by měl před realizací šetření obdržet základní dokumentaci zařízení k nastudování a program zařízení na dny určené ke kontrole. V pilotním ověření se ukázalo jako žádoucí, aby členové hodnotitelských týmů obdrželi také program dne jednotlivých dětí pro plánování rozhovorů, a základní charakteristiku jednotlivých umístěných dětí (věk, škola, speciální potřeby apod.).
- **Realizace místního šetření**
Tato fáze je zahájena příjezdem členů hodnotitelských týmů do zařízení. Měla by vždy zahrnovat představení se, vysvětlení účelu a cílů návštěvy a podrobný popis (diskuzi o) programu šetření. Hodnotitelský tým by měl dále na počátku šetření přesně naplánovat program šetření, včetně toho, kdo a s kým bude realizovat rozhovory a v jaké délce, a měl by v tomto programu poskytovat potřebné pauzy respondentům.
- **Vyhodnocení výsledků a tvorba doporučení**
Tato fáze navazuje na vyhodnocování naplňování standardů ve fázi realizace místního šetření a zahrnuje diskuzi členů týmu, pro kterou by měli mít v zařízení vyhrazený diskrétní prostor.

Po této diskuzi vyhodnocují skutečnosti zjištěné pro každý standard a vytvářejí z nich návrh na hodnocení (slovní a bodové) a návrh na další doporučení, vyžaduje-li to povaha hodnocení.

– **Sdělení výsledků, diskuze se zástupci zařízení a tvorba zprávy**

Poté, co hodnotitelský tým vytvoří závěry hodnocení a doporučení, zorganizuje návazné setkání se zástupci zařízení, kde jsou jim stěžejní závěry sděleny, vysvětleny a společně diskutovány. Zástupci zařízení mají možnost dotazovat se a diskutovat jak o závěrech, tak o návazných doporučeních. Po ukončení místního šetření zpracuje hodnotitelský tým písemnou zprávu, kterou zasílá k rukám ředitele zařízení.

5.3.6 ETIKA

Významným tématem procesu hodnocení naplňování standardů je také etika. Pro členy hodnotitelských týmů účastnících se pilotáže bylo formulováno několik základních etických pravidel. Do závěrečného hodnotícího standardu zahrnujeme základní z nich.

Členové hodnotitelských týmů nejsou vůči hodnocenému zařízení ani vůči sobě navzájem ve střetu zájmů. Zástupce zařízení a navržení členové týmu dostanou před konáním šetření příležitost se k možnému střetu zájmů vyjádřit, případně možnost podat zdůvodněnou žádost o změnu některého člena hodnotitelského týmu.

Členové hodnotitelského týmu vystupují kooperativně a partnersky, s respektem a transparentně. Vystupování hodnotitelského týmu by mělo být věcné a profesionální. Přístup hodnotitelského týmu je charakteristický zaměřením na sběr informací o tématech stanovených standardy, profesionálním využíváním možných zdrojů a snahou pomoci zařízení shromáždit zdroje, ze kterých je naplňování standardů doložitelné.

Hodnotitelský tým při sestavování harmonogramu co nejvíce respektuje program a chod zařízení a program dne jednotlivých dětí. Členové týmu se na úvod šetření představí a lidem, se kterými budou v rámci šetření v kontaktu, vysvětlují svoji roli a důvod jejich přítomnosti.

Osobu, která poskytuje rozhovor, vždy informují o etických pravidlech vedení rozhovoru (např. nemusí odpovídat na otázky, může rozhovor přerušit nebo ukončit) a o pravidlech zacházení s výsledky rozhovoru.

Při zpracovávání získaných informací mají členové hodnotitelského týmu na paměti, že chtějí zařízení poskytnout takovou zpětnou vazbu, která bude užitečná pro rozvoj kvality péče v zařízení. To by se mělo odrazit ve způsobu reflexe závěrů šetření v daném zařízení (ústní i písemné). V reflexi naplňování standardů se zaměřují na pojmenování zdařile naplněných standardů a silných stránek zařízení a zároveň na pojmenování té části praxe, která stanoveným kritériím prozatím neodpovídá. U pojmenování nedostatečně naplněných oblastí pak vždy následuje vysvětlení (spojené v ústním podání zpětné vazby také se společnou diskuzí se zástupci zařízení) a návrh doporučení, která by mohla vést k odstranění nedostatku. Hodnocení naplňování standardů má zařízením pomoci nahlédnout jejich dosavadní praxi a dále ji progresivně rozvíjet.

Vyhodnocení toho, zdali zařízení dosahuje úrovně, kterou standard definuje, je předmětem spolupráce celého hodnotitelského týmu a měl by pro to být rezervován dostatečný prostor v posledním dni místního šetření.

Hodnotitelský tým vždy na závěr poskytne zařízení zpětnou vazbu k průběhu a výsledkům pilotního ověření. Ta následuje po sjednocení názorů hodnotitelského týmu a koresponduje s následnou závěrečnou zprávou.

6 STANDARDY KVALITY – PLNÉ ZNĚNÍ

V této kapitole uvádíme plné znění standardů kvality. Toto znění je v plně v souladu s Metodickým pokynem, kterým se stanoví standardy kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a ve školských zařízeních pro preventivně výchovnou péči č. j. MSMT-5805/2015.

ZÁSADY

Pro každý jednotlivý standard platí zároveň osm základních zásad:

1. Péče je realizována v souladu s nejlepším zájmem dítěte, s ohledem na jeho věk, rozumové schopnosti, duševní a tělesný zdravotní stav a rodinný kontext.
2. Péče je realizována v souladu s individuálními potřebami dítěte.
3. Péče směřuje k rozvoji samostatnosti, aktivní účasti dítěte ve společnosti, k posilování sebedůvěry, identity dítěte a k rozvoji tělesných, duševních, citových a sociálních dovedností dítěte.
4. Péče splňuje požadavky na poskytování péče podle zákona č. 109/2002 Sb.
5. Péče je v souladu s principem rovného přístupu k dětem, zejména bez ohledu na rasu, barvu pleti, pohlaví, jazyk, náboženství, politické nebo jiné přesvědčení, národnostní, etnický nebo sociální původ, právní či společenské postavení, socioekonomické možnosti, zdravotní postižení, sexuální orientaci atd.
6. Péče zajišťuje naplňování práv dětí.
7. Péče vychází z aktuálních odborných poznatků.
8. Zařízením deklarované postupy jsou naplňovány v praxi.

1. VYMEZENÍ ČINNOSTI A INFORMOVANOST

Shrnující záměr:

Děti vědí, jak o ně bude v zařízení pečováno, s kým jej budou sdílet, kdo se o ně bude starat a co se od nich očekává. Zařízení má zpracované informace o své činnosti, které jsou srozumitelné a dostupné dětem, osobám odpovědným za výchovu a dalším příslušným subjektům. Děti vědí, co mají dělat v případě, když se cítí nespokojené. Existují mechanismy vedoucí k prevenci a nápravě porušení práv a povinností, o kterých jsou informováni děti, osoby odpovědné za výchovu i zaměstnanci.

1 A CÍLE A POSLÁNÍ ČINNOSTI

Číslo	Popis	Zdroje	Typ standardu	Skór
1.1.	Zařízení má písemně stanovenou specifikaci cílové skupiny.	PP, ODD	B	0123
1.2.	Zařízení má písemně definovány své cíle, činnost, poslání, zásady a základní principy poskytované péče, které respektují individuální kontext situace dítěte a jeho rodinné situace a kontinuitu jeho vývoje.	PP (např. ŠVP, výchovné plány, výchovné koncepce, vnitřní řád), ODD, RV, RZ, RD, VP	B	0123
1.3.	Místo a doba, během níž je péče poskytována, odpovídají cílům zařízení, potřebám cílové skupiny a potřebám těch, kteří jsou poskytováním péče dotčeni.	PP (např. zřizovací listina, rejstřík organizace zajištění školního roku), EZ, RV, RD, RZ	A	0123
1.4.	Zařízení má písemně specifikovanou svoji úlohu v systému péče o ohrožené děti na místní, regionální, případně nadregionální úrovni.	PP, EZ	B	0123

1 B INFORMOVANOST

Číslo	Popis	Zdroje	Typ standardu	Skór
1.5.	Zařízení informuje děti, osoby odpovědné za výchovu, zaměstnance a odbornou veřejnost o poskytované péči, jejích cílech, zásadách a dostupnosti.	PP (např. vnitřní řád a příslušné organizační pokyny, právní předpisy), EZ, RV, RD	A	0123
1.6.	Zveřejňované informace odpovídají skutečnosti a jsou průběžně aktualizovány.	PP, RV, RD, VP, EZ	A	0123

1 C KVALITA A EFEKTIVITA PÉČE

Číslo	Popis	Zdroje	Typ standardu	Skór
1.7.	Zařízení uplatňuje interní a externí mechanismy pravidelného hodnocení naplňování poslání, cílů a kvality poskytované péče včetně vyhodnocování zpětných vazeb a stížností (např. vyhodnocování Programu rozvoje osobnosti dítěte, supervize, porady o dětech, jednání pedagogické rady, stížnosti, evaluační dotazníky, dotazníkové šetření, zpětné vazby ze spoluprávy).	PP (např. vnitřní předpisy, PROD), RV, RZ	B	0123
1.8.	Zařízení zjišťuje názory od dětí a osob odpovědných za výchovu na poskytovanou péči.	PP, ODD, RD, RV, PP	A	0123
1.9.	Do evaluace péče poskytované zařízením jsou zapojováni také zaměstnanci.	PP (např. zápisy z jednání pedagogické rady), VP, RV, RZ	B	0123
1.10.	Zařízení má písemně definovány postupy, jak si mohou děti a blízké osoby dítěte stěžovat, jak je stížnost evidována a jak je s ní dále nakládáno. Zařízení zajistí, aby v řešení stížnosti nebyla zapojena osoba, která je předmětem stížnosti, a dále minimalizuje riziko, že bude s dítětem nebo blízkou osobou dítěte po podání stížnosti zacházeno negativně z důvodu řešení stížnosti.	PP (např. vnitřní řád, směrnice, kniha stížností), RV, RZ, ODD	A	0123
1.11.	Děti a osoby odpovědné za výchovu jsou srozumitelně informovány o možných formách stížností (formální, neformální apod.), o tom, jak a komu si mohou stěžovat, jak bude stížnost evidována, kdo a jak ji bude vyřizovat a v jaké lhůtě. Jsou jim k dispozici kontaktní údaje na osoby, kterým si mohou stěžovat.	PP (např. kniha stížností), ODD, RV, RZ, RD	A	0123
1.12.	Z hodnocení kvality péče a stížností jsou vyvozována příslušná opatření v další péči o děti.	PP, RV, RZ, RD	B	0123

2. PRŮBĚH PÉČE A NÁVAZNÉ SLUŽBY

Shrnující záměr:

Přijetí, pobyt i odchod dítěte ze zařízení je realizován s respektem k potřebám dítěte a jeho zájmům. Dítěti je poskytována individuální podpora pro jeho komplexní rozvoj, uskutečňování vzdělávacích a výchovných cílů a pro přípravu na samostatný život. Děti jsou podporovány v udržení kontaktů s jejich blízkými osobami a podléjí se na rozhodování o důležitých aspektech svého života. Děti a osoby odpovědné za výchovu jsou seznámeny se svými právy a povinnostmi a vědí, co se od nich očekává.

2 A UMISŤOVÁNÍ A PŘIJÍMÁNÍ DÍTĚTE

Číslo	Popis	Zdroje	Typ standardu	Skór
2.1.	Přijetí dítěte je realizováno v úzké spolupráci se všemi příslušnými zúčastněnými. Zařízení projednává s dítětem, osobou odpovědnou za výchovu a relevantními subjekty přání a představy, očekávání, cíle a možnosti péče. Názor všech zúčastněných je aktivně zjišťován, zvažován a je mu přikládána váha.	PP, ODK, RV, RZ, RD	A	0123
2.2.*	Zařízení vytváří podmínky pro spolupráci s rodinou dítěte nebo náhradní rodinou a příslušnými subjekty při realizaci přemístění dítěte do rodiny nebo do náhradní rodinné péče.	RV, RZ, RD, ODD, ODP, PP	A	0123
2.3.	Zařízení seznamuje děti a osoby odpovědné za výchovu s jejich povinnostmi vyplývajícími z pobytu nebo činnosti dítěte v zařízení a s postupy pro podporu a kontrolu jejich naplňování a s důsledky při nedodržení povinností.	PP, ODD, RV, RZ, RD	A	0123
2.4.*	Při přijímání dítěte zařízení vyžaduje potřebnou dokumentaci a dostatečné informace o dítěti a vytváří vhodné podmínky pro jeho přijetí. Při předávání dítěte zajišťuje předání potřebné dokumentace a informací.	PP (např. vnitřní řád), RZ, RD, ODD	B	0123
2.5.*	Dítě je o plánovaném umístění nebo přemístění (např. v rámci zařízení, z jednoho zařízení do druhého) a jeho důvodu s dostatečným předstihem informováno, dítěti i jeho rodině je při umístění nebo přemístění dítěte poskytována podpora.	PP, RZ, RD	A	0123
2.6.*	Dítě dostává při přijetí a dále v průběhu péče, kdykoli je to potřeba, informace, zejména o důvodu a předpokládané délce umístění, o chodu zařízení, o koho se může obracet, když bude potřebovat pomoc, o tom, jak bude probíhat kontakt s jeho blízkými osobami, o naplňování svých práv a o svých povinnostech.	PP, RZ, RD	A	0123
2.7.*	Zařízení podporuje společné umístění sourozenců a uvnitř zařízení vytváří podmínky pro jejich blízké soužití (např. umístění v jednom pokoji, rodinné skupině). Pokud společné umístění sourozenců není ze závažných důvodů realizováno, zařízení aktivně podporuje udržování pravidelného osobního kontaktu mezi sourozenci.	PP, ODD, RV, RD, PP	A	0123
2.8.*	Dítě má možnost přinést si do zařízení své oblíbené předměty a věci denní potřeby (zejména ošacení, hračky, fotografie, knihy), které chce mít u sebe. Zařízení aktivně podporuje brzký kontakt dítěte s příbuznými a se společensky blízkými osobami po přijetí do zařízení.	PP, RZ, RD, ODD, VP	A	0123

2.9.*	Dohoda o dobrovolném pobytu dítěte s osobou odpovědnou za výchovu dítěte musí obsahovat konkrétní cíle pobytu, vymezení délky pobytu, práva a povinnosti smluvních stran a výpovědní důvody. Má vypracovaná pravidla pro situace, kdy lze umístit dítě / zletilé nezaopatřené osoby do zařízení na základě dohody odmítnout. Při uzavírání dohod je postupováno tak, aby se na jejich vzniku dotčené strany aktivně podílely a aby mohly rozumět účelu a obsahu dohod.	Není určen pro DD, DDŠ, VU (týká se DÚ a SVP).	A	0123
2.10.*	Smlouva o prodlouženém pobytu v zařízení musí obsahovat konkrétní vymezení práv a povinností smluvních stran, výpovědní důvody a lhůty. Výpovědní lhůty mají zohlednit důvod výpovědi i postavení zletilé nezaopatřené osoby tak, aby bylo minimalizováno riziko jejího sociálního vyloučení. Při uzavírání smlouvy je postupováno tak, aby se na jejím vzniku dotčené strany aktivně podílely a aby mohly rozumět účelu a obsahu dohod. Není určen pro DDÚ.	PP, RD, ODD, RV, RZ	A	0123
Pozn.: Standardy, kde je označení (*), se netýkají ambulantní formy SVP.				
2 B VÝKON PÉČE				
Číslo	Popis	Zdroje	Typ standardu	Skór
2.11.	Zařízení aktivně předchází vzniku předsudků a jejich negativních dopadů na děti ze strany okolí zařízení, ke kterému by mohlo dojít v souvislosti s poskytováním péče.	PP, RV, RZ, VP, RD	B	0123
2.12.	Zařízení zajišťuje prevenci rizikového chování. Preventivní postupy využívají mezioborového přístupu, odpovídají potřebám cílové skupiny a podporují ji v dosažení optimálního tělesného, duševního a sociálního zdraví. Postupy směřují vždy k minimalizaci rizik spojených s rizikovým chováním.	PP, RZ, RD, RV, ODD, VP	A	0123
2.13.*	Zařízení zajišťuje individuální výchovu ke zdravému životnímu stylu, k péči o tělo, sexuální výchovu včetně výchovy k partnerství a rodičovství.	PP, RZ, RD, RV, ODD, VP	B	0123
2.14.*	Zařízení aktivně vytváří podmínky (včetně organizačních a administrativních pravidel) pro vytvoření a/nebo udržování kontaktu dítěte s rodinou a blízkými osobami ve formě návštěv rodičů a blízkých osob v zařízení, návštěv dítěte u osob odpovědných za výchovu, telefonické, elektronické a listinné korespondence.	PP, ODD, RV, RD	A	0123
2.15.*	Dětem je poskytována podpora a pomoc pro poznávání a orientaci v jejich osobním životním příběhu (např. uchovávání fotografií ze života dítěte, předmětů symbolizujících vzpomínky, vedení podstatných informací).	RZ, RD, VP, ODD	B	0123
2.16.	Zařízení má zpracován Program rozvoje osobnosti (PROD) nebo Individuální výchovný plán (IVP). Zařízení zajišťuje, že PROD/IVP je implementován do programů a činností s dětmi a je živým nástrojem péče o dítě. S obsahem PROD/IVP je dítě seznámeno a může se k němu vyjádřit.	ODD, RD, RZ, RV, PROD	B	0123
2.17.*	Zařízení určí klíčového pracovníka (pedagogický nebo sociální pracovník) pro každé dítě a písemně stanoví jeho roli ve vztahu k naplňování potřeb dítěte.	ODD, RZ, RD, PP, RV	B	0123
2.18.	Vztahy pracovníků k dětem v zařízení jsou založeny na respektu a porozumění. Pracovník věnuje dítěti individuální pozornost, snaží se o budování důvěry v jejich vzájemném vztahu a podporuje dítě v naplňování jeho potenciálu.	PP, RV, RZ, RD, VP	B	0123

2.19.*	Zařízení podporuje zapojení dítěte do sociálních vztahů v rámci zařízení, podporuje navazování přátelských vztahů mezi dětmi a předchází vzniku jakýchkoli forem izolace od ostatních nebo vzniku šikany.	PP, RV, RD, RZ, VP, ODD	B	0123
2.20.	Motivační systém výchovně-vzdělávacího procesu je transparentní pro děti a zaměstnance, respektuje cíle, zásady a principy péče a práva všech zúčastněných osob, upřednostňuje pozitivní motivaci dítěte.	PP, VP, RD, RZ	B	0123
2.21.	Pedagogičtí pracovníci i děti jsou seznámeni s možnými následky nepatřičného chování dětí a zvolené výchovné postupy jsou v souladu s výchovnými cíli, přiměřené a časově omezené. O realizovaných opatřeních ve výchově u dětí je veden záznam a jsou součástí osobního spisu dítěte.	RZ, RD, VP, ODD, PP	A	0123
2.22.*	Způsob fungování zařízení zajišťuje dítěti ochranu jeho osobního prostoru a soukromí, a to především v těchto oblastech: uchovávání osobních věcí dítěte, jejich kontrola a úklid, vstup do pokoje dítěte, návštěvy, prohlídky dětí, zacházení s papírovou a elektronickou korespondencí a s úcty na sociálních sítích, telefonické hovory, užívání mobilního telefonu, vykonávání osobní hygieny, podávání léků, případně výkon zdravotnické pomoci, získávání potřeb osobní hygieny, možnost „být“ sám.	PP, RV, RZ, RD, VP, ODD, ODP	A	0123
2.23.*	Dítě má v rámci výchovné nebo rodinné skupiny prostor, kde si může uchovávat své osobní věci uzamčené a má k nim volný přístup. Přístup dalších osob do tohoto prostoru dítěte je specifikován a jsou s ním seznámeni pracovníci zařízení i dítě.	PP, VP, RD, RZ	A	0123
2.24.*	Program zařízení zajišťuje poměr mezi volným a řízeným časem dětí.	PP, RZ, RD, VP, ODD	B	0123
2.25.*	Zařízení preferuje a vytváří příležitosti k tomu, aby dítě využívalo veřejně dostupných služeb mimo zařízení (škola, mateřská škola, zájmové kroužky apod.).	PP, RV, RD, ODD	B	0123
2.26.*	Děti jsou podporovány v navazování kontaktů a k trávení svého volného času mimo zařízení v přirozeném sociálním prostředí dítěte.	PP, RV, RD, ODD	B	0123
2.27.*	Děti jsou podporovány ve zvládnání situací se souvisejícími riziky při učení se samostatnosti a odpovědnosti.	PP, ODD, RD, RZ, VP	B	0123
2.28.*	Dítě je průběžně připravováno na samostatný život. Zařízení zabezpečuje, aby bylo dítě vedeno k tomu, aby přijímalo odpovědnost za své denní povinnosti, je podporováno v osvojení si potřebných životních dovedností, např. v zacházení s penězi, v organizaci svého volného času, v navazování a udržování vztahů, v zapojování se do sociální sítě, ve zvládnání právních záležitostí, ve správě bankovního účtu, pojištění, spoření.	ODD, RZ, RD, VP	B	0123
2.29.*	Způsob fungování zařízení vytváří příležitosti k tomu, aby dítě činilo každodenní volby a rozhodnutí v běžných záležitostech. Vytváří příležitosti pro děti aktivně se podílet na činnostech souvisejících s běžným chodem zařízení.	RZ, RD, ODD, RV, PP, VP	B	0123
2.30.*	Dítě je podporováno a provázeno v aktivním a svobodném výběru školy a své budoucí kariéry respektující jeho vzdělávací možnosti. Názor dítěte na výběr školy a oboru je vyhledáván a v maximální možné míře respektován.	PP, RV, RZ, RD, ODD, ODP	A	0123
2.31.*	Zařízení uplatňuje postupy spolupráce se školou (např. účast na třídních schůzkách, ohlašování nepřítomnosti dítěte na vyučování) a tyto postupy dbají na prevenci negativního nálepkování dítěte ve škole, které by mohlo vzniknout v souvislosti s poskytováním péče.	PP, RV, RZ, RD	B	0123

2.32.*	Dětem je zajištěn přístup k doučování v případě potřeby, je jim poskytována podpora při domácí přípravě do školy.	PP, RV, RZ, RD, ODD	B	0123
2.33.*	Zařízení uplatňuje postupy a má určené odpovědné osoby pro zdravotní péči o dítě v rámci zařízení (spolupráce se zdravotnickým zařízením, podávání léků, postupy při nemoci dítěte, informovanost osob odpovědných za výchovu).		B	0123
2.34.*	Zařízení na základě odborného posouzení zdravotního stavu dítěte jej směřuje k takovému typu specializované péče, která nejlépe zajišťuje řešení jeho problémů a je ve shodě s jeho potřebami a zájmy.	PP, ODD, RV, RZ, RD	A	0123
2.35.*	V rámci prodlouženého pobytu zletilé nezaopatřené osoby v zařízení jsou pro ni upravena pravidla a účast na chodu zařízení tak, aby podporovaly rozvoj jejich životních dovedností a samostatného života. Není určen pro SVP a DDÚ.	PP, ODD, RV, RD,	B	0123

Pozn.: Standardy, kde je označení (*), se netýkají ambulantní formy SVP.

2 C UKONČOVÁNÍ PÉČE

Číslo	Popis	Zdroje	Typ standardu	Skór
2.36.	Zařízení má písemně zpracované postupy ukončování péče a přípravy na samostatný život. Dítě je na odchod ze zařízení / ukončení programu připravováno.	PP, ODD	A	0123
2.37.*	Zařízení vyhodnocuje potřeby dítěte pro samostatný život a nastavuje postupy k podpoře úspěšného přechodu dítěte do samostatného života. Před odchodem z péče do samostatného života je dítě provázeno v plánování a přípravě zejména těchto oblastí: vzdělávání, zaměstnání, ubytování, správa financí a možnosti finanční podpory (např. sociální dávky), jednání s úřady, péče o zdraví, přístup ke zdravotním službám a službám dalších potřebných specialistů, udržení sociálních kontaktů, vytváření nové sítě podpory a poradenství atd. Mladý dospělý obdrží seznam kontaktních míst a osob, na které se může obrátit v případě náhlých nebo krizových událostí. Na přípravách se podílí také osoba odpovědná za výchovu a další odpovědné orgány. Není určen pro SVP a DDÚ.	PP, ODD, RZ, RD	B	0123
2.38.*	Pro odcházející dítě zařízení připraví rozloučení a poskytuje mu podporu.	RZ, RD	B	0123
2.39.*	Zařízení uplatňuje následnou podporu a poradenství pro mladého dospělého, který opustí péči, a tyto způsoby respektují individuální potřeby mladého dospělého a kladou důraz na zachování a udržení vztahů dítěte, které si v zařízení vytvořilo. S těmito možnostmi zařízení mladého dospělého před odchodem včas a srozumitelně seznamuje. Není určen pro SVP a DDÚ.	PP, RZ, RV, RD	B	0123

Pozn.: Standardy, kde je označení (*), se netýkají ambulantní formy SVP.

3. PERSONÁLNÍ AGENDA

Shrnující záměr:

O děti se stará dostatek kvalifikovaných zaměstnanců, kteří jsou odborně podporováni a znají své kompetence a odpovědnosti. Zařízení uplatňuje odpovědný výběr zaměstnanců a dalších příslušných osob (dobrovolníků, stážistů atd.). Existují mechanismy prevence a kontroly, které zabraňují možnosti nevhodného jednání s dětmi.

Číslo	Popis	Zdroje	Typ standardu	Skór
3.1.	Zařízení má specifikovány kvalifikační nároky na zaměstnance, které odpovídají druhu poskytovaných služeb, počtu a potřebám dětí. Pedagogičtí pracovníci pracující v zařízení splňují stanovené kvalifikační předpoklady, bezúhonnost a psychickou způsobilost.	PP, RV, RZ, ODP	A	0123
3.2.*	Zařízení má upraveny počty pedagogických pracovníků ve službě v závislosti na potřebách aktuálně umístěných dětí.	PP, RV, RZ, ODP, VP	A	0123
3.3.	Zařízení má stanoven způsob zaškolování nových zaměstnanců ve vztahu k umístěným dětem a souvisejícím výchovným postupům. Nově přijatý zaměstnanec má přiděleného uvádějícího pracovníka.	PP, RV, RZ	B	0123
3.4.	Zařízení má stanoven způsob přijímání a působení dobrovolníků, stážistů, externistů a dalších příslušných osob ve vztahu k umístěným dětem a provozu zařízení.	PP, RV, RZ, ODD	B	0123
3.5.	Zařízení má definován způsob podpory osobnostního a profesního rozvoje pracovníků.	PP (např. interní předpisy, plán a způsoby dalšího vzdělávání), RV, RZ	A	0123
3.6.	Zařízení má vytvořeny podmínky pro pravidelnou intervizi svých pracovníků a zajišťuje přístup pracovníků k supervizi vykonávané externím, nezávislým a kvalifikovaným odborníkem.	PP, RV, RZ	B	0123
3.7.	Zařízení má definovány postupy pro pravidelné hodnocení a kontrolu pracovníků a týmů.	PP (např. organizační řád, interní předpis, vnitřní kontrolní systém), RV, RZ, ODP	A	0123

Pozn.: Standardy, kde je označení (*), se netýkají ambulantní formy SVP.

4. ORGANIZAČNÍ ASPEKTY

Shrnující záměr:

O děti pečuje tým zaměstnanců, kteří vědí, kdo je řídí a komu se zodpovídají. Existují postupy spolupráce a sdílení informací uvnitř týmu i s dalšími zapojenými subjekty, které dbají na ochranu soukromí a osobních údajů dítěte a jeho rodiny. Zařízení pravidelně sleduje a hodnotí naplňování svého poslání, cílů a kvality poskytované péče a zohledňuje názory dětí, zaměstnanců a dalších zapojených osob.

Číslo	Popis	Zdroje	Typ standardu	Skór
4.1.	Zařízení uplatňuje systém vedení dokumentace a postupy zajištění ochrany osobních a citlivých údajů.	PP (např. organizační řád, interní předpisy), VP, RV, RZ	A	0123
4.2.	Zařízení uplatňuje funkční systém řízení, který je transparentní, srozumitelný, jasně vymezuje kompetence a odpovědnosti zaměstnanců, předávání informací a způsob vzájemné spolupráce.	PP, RV, RZ, VP	A	0123
4.3.	Zařízení má písemně definovaná pravidla pro přístup dětí a osob odpovědných za výchovu do osobní dokumentace dítěte. V případě potřeby je před konzultací o záznamech, během ní i po ní poskytnuto vhodné poradenství.	PP, RV, RD	B	0123
4.4.	Zařízení uplatňuje postupy spolupráce s jinými subjekty (např. orgány sociálně právní ochrany, školská a zdravotnická zařízení, osoby odpovědné za výchovu, policie, soudy).	PP, RV, RZ	A	0123
4.5.	Zařízení má písemně definované postupy činnosti v mimořádných situacích ve vztahu k osobnosti dítěte. S těmito postupy jsou všechny příslušné osoby seznámeny.	PP (např. vnitřní řád, interní předpisy, MPP), ODD, RV, RZ, RD	A	0123
4.6.	Zařízení brání zneužití moci a postavení pracovníků vůči dětem nebo osobám odpovědným za výchovu.	PP, RV, RD, RZ	A	0123

5. PROSTŘEDÍ VÝKONU PÉČE

Shrnující záměr:

Děti mají vytvořeno bezpečné prostředí, které umožňuje poskytování požadovaných služeb ve vztahu k jejich oprávněným zájmům a specifickým potřebám.

Číslo	Popis	Zdroje	Typ standardu	Skór
5.1.	Zařízení splňuje materiální, technické a hygienické podmínky, které odpovídají kapacitě zařízení a potřebám umístěných dětí.	PP, VP, RV, RZ, RD	A	0123
5.2.*	Zařízení uplatňuje takové postupy k zajištění bezpečnosti dětí, které v co největší možné míře zachovávají soukromí dítěte, jeho svobodný a samostatný pohyb. Užívá-li zařízení k zajištění ochrany stavebně technické prvky a/nebo audiovizuální systémy, má specifikována pravidla jejich použití, se kterými jsou seznámeny děti i zaměstnanci.	PP, VP, RV, RZ, RD, ODD	A	0123
5.3.*	Prostorové uspořádání a vybavení zařízení se podobá fungování běžné domácnosti v míře přiměřené typu zařízení a potřebám dětí a poskytuje dětem příležitosti k osvojení si dovedností spojených s chodem domácnosti.	VP, RV, RZ, RD	B	0123

Pozn.: Standardy, kde je označení (*), se netýkají ambulantní formy SVP.

BODOVACÍ STUPNICE

3 body = naplňuje v plném rozsahu

2 body = naplňuje s doporučením k úpravám

1 bod = naplňuje s výhradami

0 bodů = nenaplňuje

ZKRATKY PRO UŽÍVÁNÍ ZDROJŮ

9. A. Standardní zdroje

RV: rozhovor s vedoucím pracovníkem

RZ: rozhovor se zaměstnancem

RD: rozhovor s dítětem

VP: vlastní pozorování

PP: písemné podklady

EZ: elektronické zdroje

ODD: osobní dokumentace dítěte včetně Programu rozvoje osobnosti dítěte

ODP: osobní dokumentace pedagogického pracovníka

10. B. Možné doplňkové zdroje

(využité na základě odborného zjištění hodnotitelského týmu)

rozhovor s rodinou, zástupci OSPOD, rozhovor s pedagogy ze školy

ZKRATKY UŽITÉ VE STANDARDECH

- A základní standard
- B rozvojový standard
- DD dětský domov
- DDŠ dětský domov se školou
- DDÚ diagnostický ústav pro děti
- DÚ diagnostický ústav
- EZ elektronické zdroje
- IVP Individuální výchovný plán
- MPP Minimální preventivní program
- ODD osobní dokumentace dítěte včetně Programu rozvoje osobnosti dítěte
- ODP osobní dokumentace pedagogického pracovníka
- OSPOD Orgán sociálně právní ochrany dítěte
- PP písemné podklady
- PROD Program rozvoje osobnosti dítěte
- RD rozhovor s dítětem
- RV rozhovor s vedoucím pracovníkem
- RZ rozhovor se zaměstnancem
- SVP středisko výchovné péče
- VP vlastní pozorování
- VÚ výchovný ústav

SLOVNÍČEK POJMŮ

Individuální výchovný plán: Plán výchovně vzdělávací péče o konkrétního klienta ve středisku výchovné péče, ve kterém jsou na základě potřeb klienta vymezeny cíle spolupráce, podmínky a postupy, jak jich dosáhnout v různých oblastech života klienta. Individuální plán upravuje Metodický pokyn upřesňující podmínky činnosti SVP, vydaný MŠMT roku 2007.

Intervize: Aktivita v rámci týmu pracovníků, která zahrnuje sdílení a rozbor případové práce, zpětnou vazbu od účastníků intervizní skupiny, vzájemnou podporu a inspiraci pro další rozvoj případové práce.

Klíčový pracovník: Pro konkrétní dítě určený pedagogický nebo sociální pracovník zařízení, který sleduje vývoj dítěte, všímá si jeho potřeb a spokojenosti, monitoruje výsledky péče, koordinuje zajištění potřeb dítěte, udržuje pravidelný individuální kontakt s dítětem, hájí jeho zájmy; může koordinovat aktivity, činnosti a služby poskytované dítěti, může být klíčovou osobou pro předávání informací o dítěti mezi zařízením a školou nebo zdravotnickým zařízením.

Osoba společensky blízká: Osoba, ke které má dítě citový vztah, který není jen přechodný, a pokud je zřejmé, že by nedostatek styku s touto osobou pro dítě znamenal újmu. Dítě má právo stýkat se s těmito osobami, pokud tyto osoby se stykem souhlasí. (Definice vychází z Občanského zákoníku č. 89/2012 Sb., § 927.)

Prevence rizikového chování: Systém opatření, která mají předcházet, zamezit prohlubování a šíření či opakování nežádoucího jevu – rizikového chování. Rizikovým chováním označujeme takové chování, v jehož důsledku dochází k prokazatelnému nárůstu zdravotních, sociálních, výchovných a dalších rizik pro jedince nebo společnost. (Definice vychází z Miovský et al.: Primární prevence rizikového chování ve školství. Tišnov: Sdružení SCAN, 2010.)

Program rozvoje osobnosti dítěte: Plán výchovně vzdělávací péče o konkrétní dítě vypracovaný v zájmu rozvoje osobnosti dítěte v zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy, obsahuje reflexi současného stavu, diagnostické poznatky, cíl péče a jednotlivé postupy v různých oblastech života dítěte. (Vychází ze zákona č. 109/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášky č. 438/2006 Sb.)

Supervize: Nástroj rozvoje profesních dovedností, posilování vztahů v pracovním týmu a náhledu na problematické situace. V procesu supervize poskytuje externí pracovník (supervizor) supervidovanému jednotlivci nebo týmu zpětnou vazbu k jeho práci. Supervize má většinou formu rozhovoru.

ŠABLONA: PROGRAM ROZVOJE OSOBNOSTI DÍTĚTE

Jméno dítěte:

Datum narození:

Ročník a rok školní docházky:

Střednědobé a krátkodobé cíle péče o dítě v zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy; zejm. vyhodnocení předchozích cílů a způsob dalšího vzdělávání, zapojení do zájmové činnosti, do odpovídajících skupinových, socializačních kontaktů a kontaktů s rodinou:

1. Osobnostní charakteristika dětí ovlivňující edukační proces (např. emoční stabilita, temperament, charakter, osobní tempo, samostatnost, adaptace na změny, ...)

Současný stav, zhodnocení uplynulého období:
Cíl:
Plán a postupy:

2. Vztah k lidem (např. postavení v kolektivu, vztah k vrstevníkům, k opačnému pohlaví, k dospělým autoritám – ženy, muži; vztah k sobě, sociální zdatnost)

Současný stav, zhodnocení uplynulého období:
Cíl:
Plán a postupy:

3. Kontakt a vztahy s rodinou nebo jinými blízkými osobami (např. četnost, forma, emoční ladění, iniciativa, spolupráce, ...)

Současný stav, zhodnocení uplynulého období:
Cíl:
Plán a postupy:

4. Sebeobslužné dovednosti (např. hygiena, stolování, vzhled – úprava)

Současný stav, zhodnocení uplynulého období:
Cíl:
Plán a postupy:

5. Vztah k povinnostem v zařízení

Současný stav, zhodnocení uplynulého období:
Cíl:
Plán a postupy:

6. Školní dovednosti a vzdělávací potřeby (např. vztah ke škole, vypracovávání domácích úkolů)

Současný stav, zhodnocení uplynulého období:
Cíl:
Plán a postupy:

7. Zájmy, kroužky a profesní orientace

Současný stav, zhodnocení uplynulého období:
Cíl:
Plán a postupy:

8. Další / jiná významná oblast –

Současný stav, zhodnocení uplynulého období:
Cíl:
Plán a postupy:

9. Přání / vyjádření dítěte

S programem rozvoje osobnosti dítěte je dítě seznámeno adekvátně věku, na plánu v jednotlivých položkách se účastní.

.....
dne podpis dítěte podpis zástupce zařízení podpis ředitele/ky

Další vyhodnocení programu rozvoje osobnosti zpracovává určený pracovník / vychovatel výchovné (rodinné skupiny) na základě poznatků o uplynulé a aktuální situaci dítěte pravidelně, nejméně však 1x za půl kalendářního roku. Označí splnění zadaných cílů a stanoví nové, s nimiž dítě důkladně seznámí, projedná cíle, prostředky, podmínky, s nimiž mohou k jejich dosažení výchovní pracovníci a děti v budoucím období pracovat /viz. výše/. Diagnostický ústav pomáhá metodickým vedením a kontrolou.

ŠABLONA: INDIVIDUÁLNÍ VÝCHOVNÝ PLÁN

Jméno dítěte:

Datum a místo narození:

Ročník a rok školní docházky:

Adresa trvalého pobytu/bydliště:

Kontakt na osobu odpovědnou za výchovu dítěte:

Organizační uspořádání výchovně vzdělávací péče o klienta ve středisku výchovné péče vychází z cílů a potřeb, které jsou vyjádřeny v individuálním výchovném plánu. Středisko klientovi nabízí diagnostické, preventivně výchovné, terapeutické a poradenské služby. Při vypracovávání individuálního výchovného plánu vychází středisko z výsledků diagnostiky klienta. Dále jsou vybrány metody, postupy a podmínky nabízené služby podle možnosti klienta a povahy problémů.

1. **Důvod žádosti klienta o přijetí do péče SVP:**

--

2. **Vymezení cílů, kterých chce klient a osoba odpovědná za výchovu dosáhnout:**

--

Vymezení podmínek spolupráce mezi SVP, klientem a osobou odpovědnou za výchovu nezletilého klienta včetně volby postupů a metod, které budou na základě popisu současného stavu (případně zhodnocení již poskytované péče) respektujícího diagnostické poznatky (SVP nebo jiných institucí) v dané oblasti směřovat k cíli poskytované péče:

3. **Situace a soužití v rodině**

Současný stav, zhodnocení uplynulého období:
Cíl:
Metody, postupy, podmínky:

4. **Vzdělávání ve škole, další vzdělávací dráha**

Současný stav, zhodnocení uplynulého období:
Cíl:
Metody, postupy, podmínky:

5. **Ostatní sociální vztahy a vazby**

Současný stav, zhodnocení uplynulého období:
Cíl:
Metody, postupy, podmínky:

6. **Vztah ke zdraví, zdravý životní styl, péče o sebe**

Současný stav, zhodnocení uplynulého období:
Cíl:
Metody, postupy, podmínky:

7. **Další / jiná významná oblast –**

Současný stav, zhodnocení uplynulého období:
Cíl:
Metody, postupy, podmínky:

8. **Plán osobního rozvoje klienta (časová osa a priority jednotlivých oblastí, přístup klienta atp.)**

9. Přání / vyjádření klienta

S individuálním výchovným plánem, na jehož tvorbě jsem se aktivně podílel/a, souhlasím.

.....

Podpis klienta

.....

podpis osoby odpovědné za výchovu

.....

Dne

.....

podpis etopeda/ psychologa/ zástupce SVP

7. VAZBA ZÁKLADNÍCH STANDARDŮ KVALITY NA STÁVAJÍCÍ PRÁVNÍ NORMY

V následujícím přehledu uvádíme vazbu jednotlivých základních standardů (standardů A) na existující ústavní nebo zákonné normy. Výčet citačních údajů je základní, nikoli vyčerpávající.

Číslo	Popis standardu	Možné vazby na zákonné a ústavní normy
1.3	Místo a doba, během níž je péče poskytována, odpovídají cílům zařízení, potřebám cílové skupiny a potřebám těch, kteří jsou poskytováním péče dotčeni.	zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (§37)
1.5	Zařízení informuje děti, osoby odpovědné za výchovu, zaměstnance a odbornou veřejnost o poskytované péči, jejích cílech, zásadách a dostupnosti.	zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (§24 odst. 1a, §24 odst. 1h, §26 odst. 1a) vyhláška č. 438/2006 Sb., kterou se upravují podrobnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních, ve znění vyhlášky č. 244/2011 Sb. a vyhlášky č. 124/2014 Sb. (§5 odst. 1)
1.6	Zveřejňované informace odpovídají skutečnosti a jsou průběžně aktualizovány.	č. 106/1999 Sb., Zákon o svobodném přístupu k informacím, ve znění zákona č. 222/2015 Sb.
1.8	Zařízení zjišťuje názory od dětí a osob odpovědných za výchovu na poskytovanou péči.	zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (§20 odst. 1j) Úmluva o právech dítěte, čl. 12
1.10	Zařízení má písemně definovány postupy, jak si mohou děti a blízké osoby dítěte stěžovat, jak je stížnost evidována a jak je s ní dále nakládáno. Zařízení zajistí, aby v řešení stížnosti nebyla zapojena osoba, která je předmětem stížnosti, a dále minimalizuje riziko, že bude s dítětem nebo blízkou osobou dítěte po podání stížnosti zacházeno negativně z důvodu řešení stížnosti.	zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (§ 20 odst. 1 písm. i) zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění zákona 250/2014 Sb. (§ 175)
1.11	Děti a osoby odpovědné za výchovu jsou srozumitelně informovány o možných formách stížnosti (formální, neformální apod.), o tom, jak a komu si mohou stěžovat, jak bude stížnost evidována, kdo a jak ji bude vyřizovat a v jaké lhůtě. Jsou jim k dispozici kontaktní údaje na osoby, kterým si mohou stěžovat.	zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (§ 20 odst. 1 i) zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění zákona č. 250/2014 Sb. (§ 175).

<p>Přijetí dítěte je realizováno v úzké spolupráci se všemi příslušnými zúčastněnými. Zařízení projednává s dítětem, osobou odpovědnou za výchovu a relevantními subjekty, přání a představy, očekávání, cíle a možnosti péče. Názor všech zúčastněných je aktivně zjišťován, zvažován a je mu přikládána váha.</p>	<p>zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (§20 odst. 1j) Vyhláška č. 438/2006 Sb., kterou se upravují podrobnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních, ve znění vyhlášky č. 124/2014 Sb. (§4, odst. 1 a 2, §5, odst. 1)</p>
<p>2.2* Zařízení vytváří podmínky pro spolupráci s rodinou dítěte nebo náhradní rodinou a příslušnými subjekty při realizaci přemístění dítěte do rodiny nebo do náhradní rodinné péče.</p>	<p>zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (§1 odst. 2, § 24 odst. 1h)</p>
<p>22.3. Zařízení seznamuje děti a osoby odpovědné za výchovu s jejich povinnostmi vyplývajícími z pobytu nebo činnosti dítěte v zařízení a s postupy pro podporu a kontrolu jejich naplňování a s důsledky při nedodržení povinností.</p>	<p>zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (§21, odst. 1b) zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (§ 20, odst. 2, § 24 odst. 1a, § 26 odst. 2)</p>
<p>2.5* Dítě je o plánovaném umístění nebo přemístění (např. v rámci zařízení, z jednoho zařízení do druhého) a jeho důvodu s dostatečným předstihem informováno, dítěti i jeho rodině je při umístění nebo přemístění dítěte poskytována podpora.</p>	<p>zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (§1 odst. 2) Vyhláška č. 438/2006 Sb., kterou se upravují podrobnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních, ve znění vyhlášky č. 124/2014 Sb. (§4, odst. 4)</p>
<p>2.6* Dítě dostává při přijetí a dále v průběhu péče, kdykoli je to potřeba, informace, zejména o důvodu a předpokládané délce umístění, o chodu zařízení, na koho se může obracet, když bude potřebovat pomoc, o tom, jak bude probíhat kontakt s jeho blízkými osobami, o naplňování svých práv a o svých povinnostech.</p>	<p>zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (§20 odst. 1j) Úmluva o právech dítěte, čl. 12</p>
<p>2.7* Zařízení podporuje společné umístění sourozenců a uvnitř zařízení vytváří podmínky pro jejich blízké soužití (např. umístění v jednom pokoji, rodinné skupině). Pokud společné umístění sourozenců není ze závažných důvodů realizováno, zařízení aktivně podporuje udržování pravidelného osobního kontaktu mezi sourozenci.</p>	<p>zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (§4, odst. 4, §20 odst. 1d, 1n) Listina základních práv a svobod, čl. 8</p>
<p>2.8* Dítě má možnost přinést si do zařízení své oblíbené předměty a věci denní potřeby (zejména ošacení, hračky, fotografie, knihy), které chce mít u sebe. Zařízení aktivně podporuje brzký kontakt dítěte s příbuznými a se společensky blízkými osobami po přijetí do zařízení.</p>	<p>zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (§20, odst. 1b, 1n)</p>

2.9*	<p>Dohoda o dobrovolném pobytu dítěte s osobou odpovědnou za výchovu dítěte musí obsahovat konkrétní cíle pobytu, vymezení délky pobytu, práva a povinnosti smluvních stran a výpovědní důvody. Má vypracovaná pravidla pro situace, kdy lze umístit dítěte / zletilé nezaopatřené osoby do zařízení na základě dohody odmitnout. Při uzavírání dohod je postupováno tak, aby se na jejich vzniku dotčené strany aktivně podílely a aby mohly rozumět účelu a obsahu dohod.</p> <p>Není určen pro DD, DDŠ, VÚ (týká se DÚ a SVP).</p>	<p>zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (§17)</p>
2.10*	<p>Smlouva o prodlouženém pobytu v zařízení musí obsahovat konkrétní vymezení práv a povinností smluvních stran, výpovědní důvody a lhůty. Výpovědní lhůty mají zohlednit důvod výpovědi i postavení zletilé nezaopatřené osoby tak, aby bylo minimalizováno riziko jejího sociálního vyloučení. Při uzavírání smlouvy je postupováno tak, aby se na jejich vzniku dotčené strany aktivně podílely a aby mohly rozumět účelu a obsahu dohod.</p> <p>Není určen pro DDÚ</p>	<p>zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (§2 odst. 6, §24 odst. 2d, §24 odst. 4.)</p>
2.12	<p>Zařízení zajišťuje prevenci rizikového chování. Preventivní postupy využívají mezioborového přístupu, odpovídají potřebám cílové skupiny a podporují ji v dosažení optimálního tělesného, duševního a sociálního zdraví. Postupy směřují vždy k minimalizaci rizik spojených s rizikovým chováním.</p>	<p>zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, (§29 a §30)</p>
2.14*	<p>Zařízení aktivně vytváří podmínky (včetně organizačních a administrativních pravidel) pro vytvoření a/nebo udržování kontaktu dítěte s rodinou a blízkými osobami ve formě návštěv rodičů a blízkých osob v zařízení, návštěv dítěte u osob odpovědných za výchovu, telefonické, elektronické a listinné korespondence.</p>	<p>zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (§1 odst. 2, §20, odst. 1n).</p> <p>Předpis č. 89/2012 Sb., zákon občanský zákoník (§927)</p> <p>Úmluva o právech dítěte, čl.9</p>
2.21	<p>Pedagogičtí pracovníci i děti jsou seznámeni s možnými následky nepatřičného chování dětí a zvolené výchovné postupy jsou v souladu s výchovnými cíli, přiměřené a časově omezené. O realizovaných opatřeních ve výchově u dětí je veden záznam a jsou součástí osobního spisu dítěte.</p>	<p>zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (§20 odst. 2, §21)</p>

2.22*	Způsob fungování zařízení zajišťuje dítěti ochranu jeho osobního prostoru a soukromí, a to především v těchto oblastech: uchovávání osobních věcí dítěte, jejich kontrola a uklid, vstup do pokoje dítěte, návštěvy, prohlídka dětí, zacházení s papírovou a elektronickou korespondencí a s účty na sociálních sítích, telefonické hovory, užívání mobilního telefonu, vykonávání osobní hygieny, podávání léků, případně výkon zdravotnické pomoci, získávání potřeb osobní hygieny, možnost „být sám“.	Listina základních práv a svobod, Čl. 10 Úmluva o právech dítěte, čl. 16.
2.23**	Dítě má v rámci výchovné nebo rodinné skupiny prostor, kde si může uchovávat své osobní věci uzamčené a má k nim volný přístup. Přístup dalších osob do tohoto prostor dítěte je specifikován a jsou s ním seznámeni pracovníci zařízení i dítě.	Evropská úmluva o ochraně lidských práv, Čl. 8 Úmluva o právech dítěte, čl. 16
2.30*	Dítě je podporováno a provázeno v aktivním a svobodném výběru školy a své budoucí kariéry respektující jeho vzdělávací možnosti. Názor dítěte na výběr školy a oboru je vyhledáván a v maximální možné míře respektován.	vyhláška č. 438/2006 Sb., kterou se upravují podrobnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních, ve znění vyhlášky č. 244/2011 Sb. (§2 odst. 9) Úmluva o právech dítěte, čl. 12 Listina základních práv a svobod, čl. 26/1 zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (§20 odst. 1j, e)
2.34*	Zařízení na základě odborného posouzení zdravotního stavu dítěte jej směřuje k takovému typu specializované péče, která nejlépe zajišťuje řešení jeho problémů a je ve shodě s jeho potřebami a zájmy.	zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (§ 2 odst. 12) Úmluva o právech dítěte, čl. 24
2.36	Zařízení má písemně zpracované postupy ukončování péče a přípravy na samostatný život. Dítě je na odchod ze zařízení / ukončení programu připravováno.	zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (§33) vyhláška č. 438/2006 Sb., kterou se upravují podrobnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních, ve znění vyhlášky č. 124/2014 Sb.
3.1	Zařízení má specifikovány kvalifikační nároky na zaměstnance, které odpovídají druhu poskytovaných služeb, počtu a potřebám dětí. Pedagogičtí pracovníci pracující v zařízení splňují stanovené kvalifikační předpoklady, bezúhonnost a psychickou způsobilost.	zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (§ 18)

3.2*	Zařízení má upraveny počty pedagogických pracovníků ve službě v závislosti na potřebách aktuálně umístěných dětí.	nařízení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků vyhláška č. 438/2006 Sb., kterou se upravují podrobnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních, ve znění vyhlášky č. 244/2011 Sb. a vyhlášky č. 124/2014 Sb. (§2 odst. 3, §8 odst. 4, §11 odst. 4)
3.5	Zařízení má definován způsob podpory osobnostního a profesního rozvoje pracovníků.	zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů (§ 24 a § 29) vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění vyhlášky č. 272/2014 Sb. zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (164 odst. 1e)
3.7	Zařízení má definovány postupy pro pravidelné hodnocení a kontrolu pracovníků a týmů.	zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (§12, § 164 odst. c) zákon č. 262/2006 Sb., Zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (§ 302)
4.1	Zařízení uplatňuje systém vedení dokumentace a postupy zajištění ochrany osobních a citlivých údajů.	zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (§34) zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů vyhláška č. 645/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (§28)
4.2	Zařízení uplatňuje funkční systém řízení, který je transparentní, srozumitelný, jasně vymezuje kompetence a odpovědnosti zaměstnanců, předávání informací a způsob vzájemné spolupráce.	zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (§164, §165)
4.4	Zařízení uplatňuje postupy spolupráce s jinými subjekty (např. orgány sociálně právní ochrany, školská a zdravotnická zařízení, osoby odpovědné za výchovu, policie, soudy).	zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (např. § 23, § 24, § 33, § 38) zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (např. § 28 odst. 4) vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění vyhlášky č. 103/2014 Sb. zákon č. 99/1963, občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů (§ 7 a 8) zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění pozdějších předpisů

4.5	Zařízení má písemně definované postupy činnosti v mimořádných situacích ve vztahu k osobnosti dítěte. S těmito postupy jsou všechny příslušné osoby seznámeny.	zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (§ 23-35a) zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů (§ 29-32) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů (§ 2-22) zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů
4.6	Zařízení brání zneužití moci a postavení pracovníků vůči dítětem nebo osobám odpovědným za výchovu.	zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (§ 18 odst. 1, § 18 odst. 3b)
5.1	Zařízení splňuje materiální, technické a hygienické podmínky, které odpovídají kapacitě zařízení a potřebám umístěných dětí.	vyhláška č. 438/2006 Sb., kterou se upravují podrobnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních, ve znění vyhlášky č. 244/2011 Sb. (§ 2) vyhláška č. 268/2009, o technických požadavcích na stavby, ve znění vyhlášky č. 20/2012 Sb. vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění vyhlášky č. 343/2009 Sb.
5.2*	Zařízení uplatňuje takové postupy k zajištění bezpečnosti dětí, které v co největší možné míře zachovávají soukromí dítěte, jeho svobodný a samostatný pohyb. Užívá-li zařízení k zajištění ochrany stavebně technické prvky a/nebo audiovizuální systémy, má specifikována pravidla jejich použití, se kterými jsou seznámeny děti i zaměstnanci.	zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (§ 15) zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů Úmluva o právech dítěte, čl. 104

8. LITERATURA

BEJENARU, Anca, TUCKER, Stanley. Challenging dominant representations of residential childcare in Romania: an exploration of the views of children and young people living in the care system. *Journal of Youth Studies*. 2014, 17 (No. 10), 1292–1305.

BERENS, Anne, NELSON, Charles. The science of early adversity: is there a role for large institutions in the care of vulnerable children? 2015. Dostupné z: [http://dx.doi.org/10.1016/S0140-6736\(14\)61131-4](http://dx.doi.org/10.1016/S0140-6736(14)61131-4)

BOOTHBY, Neil. Coordinated and evidence-based policy and practice for protecting children outside of family care. *Child abuse and neglect*. 2012, (36), 743–751.

ČÁMSKÝ, Pavel, KRUTILOVÁ, Dagmar, SEMBDNER, Jan, SLADKÝ, Pavel. *Manuál pro tvorbu a zavádění standardů kvality poskytovaných sociálních služeb*. Praha: Centrum sociálních služeb Praha, 2008.

CHILD ON EUROPE SERIES 7. Alternative forms of care for children without adequate family support:: sharing good practices and positive experiences. Spoleto: Del Gallo Editori DGE Green Printing, 2013. ISBN 978-88-6374-039-4.

FOLDA, Jan, SVOBODOVÁ, Alena, KŘÍSTEK, Adam. *Analýza stavu dětských práv v České republice – Děti v náhradní péči a děti*. Praha: Sdružení SOS dětských vesniček, 2009.

GJURIČOVÁ, Jitka. Hodnocení systému péče o ohrožené děti: Analýza efektivity fungování systému péče o ohrožené děti vyplývající z průzkumu osudů dětí, které v letech 1995–2004 opustily institucionální péči. In *Policista*, č. 12/2007. Dostupné z: <http://www.truhlici.cz/res/data/010/001444.pdf>

Guidelines for the Alternative Care of Children. United Nations, General Assembly, 2010.

INTERNATIONAL ORGANIZATION FOR STANDARDIZATION. *ISO/IEC Directives, Part 1: Consolidated ISO Supplement – Procedures specific to ISO*. 3. Geneva, 2012.

INTERNATIONAL ORGANIZATION FOR STANDARDIZATION. *ISO/IEC Directives, Part 2: Rules for the structure and drafting of International Standards*. 1. Geneva, 2011.

JANSKÝ, Pavel. *Základní standardy kvality poskytovaných služeb školským zařízením*. Interní dokument.

KOCMAN, David, PALEČEK, Jan. *Podněty k revizi standardů sociálních služeb. Zpráva z výzkumu*. Praha, 2012.

KOŘÍNKOVÁ, Dana, JOHNOVÁ, Milena, STRNAD, Jan. *Analýza ústavní a ochranné výchovy vykonávané v pobytových sociálních službách z hlediska transformace sociálních služeb*. Praha: MPSV, 2013.

KUJIRAOKA, Takashi. Some consequences of the absence of attachment figure: the development of an institutionalized child and his rearing environment. *Shimane University*, 2010.

MATOUŠEK O. a kol. *Metody a řízení sociální práce*. Praha: Portál, 2003.

MATOUŠEK, O. *Ústavní péče*. 2., rozšířené a přepracované vydání. Praha: Slon, 1999.

MATOUŠEK, O., KROFTOVÁ, A. *Mládež a delikvence*. 2., rozšířené vyd., Praha: Portál, 2003.

MULHEIR, Georgette, BROWNE, Kevin. De-institutionalising and transforming children's services: a guide to good practice. Birmingham, UK: University of Birmingham, 2007. ISBN 0704426269.

NATIONAL MINIMUM STANDARDS AND REGULATIONS FOR CHILDREN'S HOMES. A statement of national minimum standards published by the Secretary of State for Health under section 23(1) of the Care Standards Act 2000, 2002.

PAVLAS MARTANOVÁ, Veronika a kol. Standardy odborné způsobilosti poskytovatelů programů školské primární prevence rizikového chování. Praha: TOGGA, 2012.

Pracovní verze standardů kvality práce v zařízeních ústavní výchovy z 21. 9. 2010. Národní vzdělávací fond, o.p.s. (z archivu členů pracovní skupiny), 2010.

PTÁČEK, Jan a kol. Děti na cestě – Vliv náhradních forem péče na vývoj dětí a život. Praha: Nadační fond J&T, 2014.

QUALITY4CHILDREN. Standardy pro péči o děti mimo domov v Evropě. 1. Praha: Sdružení SOS dětských vesniček a Člověk hledá člověka, o.s., 2008.

SCHMIDT, Viktoria, MAILEY, Jo Daughtery. Institutionalization of Children in the Czech republic: A Case of Path Dependency: an exploration of the views of children and young people living in the care system. Journal of Sociology and Social Welfare. 2014, XLI (No. 1).

Securing Children's rights: A guide for professionals working with children in alternative care. Council of Europe, 2013.

Sít' kvalitnější péče: Manuál k měření ukazatelů týkajících se dětí ve formální péči. UNICEF, 2009.

Směrnice o náhradní péči o děti: Rámec Organizace spojených národů. Praha: Sdružení SOS dětských vesniček, 2011.

UNDERSTANDING INSTITUTIONALIZED CHILDREN. Developmental Issues, Intervention, and Policy Implications. Developments: A Newsletter of Scholarship, Services, and Policies. 2012, 26 (No. 3), 4–8.

YARBROUGH, D. B., SHULHA, L. M., HOPSON, R. K., CARUTHERS, F. A. The program evaluation standards: A guide for evaluators and evaluation users (3rd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage, 2011.

ZPRÁVY VEŘEJNÉHO OCHRÁNCE PRÁV

VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV. Souhrnná zpráva o činnosti veřejného ochránce práv 2005. Kancelář veřejného ochránce práv, 2005.

VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV. Souhrnná zpráva o činnosti veřejného ochránce práv 2006. Kancelář veřejného ochránce práv, 2006.

VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV. Sborník stanovisek veřejného ochránce práv. Rodina a dítě. Kancelář veřejného ochránce práv, 2007.

VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV. Zpráva z návštěv zařízení, v nichž se vykonává ústavní a ochranná výchova. Kancelář veřejného ochránce práv, 2007.

VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV. Souhrnná zpráva o činnosti veřejného ochránce práv 2007. Kancelář veřejného ochránce práv, 2007.

VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV. Souhrnná zpráva o činnosti veřejného ochránce práv 2008. Kancelář veřejného ochránce práv, 2008.

VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV. Souhrnná zpráva o činnosti veřejného ochránce práv 2009. Kancelář veřejného ochránce práv, 2009.

VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV. Souhrnná zpráva o činnosti veřejného ochránce práv 2010. Kancelář veřejného ochránce práv, 2010.

VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV. Souhrnná zpráva o činnosti veřejného ochránce práv 2011. Kancelář veřejného ochránce práv, 2011.

VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV. Zpráva ze systematických návštěv školských zařízení pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy. Kancelář veřejného ochránce práv, 2011.

VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV. Souhrnná zpráva o činnosti veřejného ochránce práv 2012. Kancelář veřejného ochránce práv, 2012.

VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV. Souhrnná zpráva o činnosti veřejného ochránce práv 2013. Kancelář veřejného ochránce práv, 2013.

VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV. Souhrnná zpráva o činnosti veřejného ochránce práv 2014. Kancelář veřejného ochránce práv, 2014.

VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV. Standardy péče o ohrožené děti a jejich rodiny: Poznatky ze systematických návštěv veřejného ochránce práv. Dostupné z: http://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/ochrana_osob/2012/Standardy_final.pdf.

INFORMACE, ANALÝZY, KONCEPČNÍ A STRATEGICKÉ DOKUMENTY MŠMT A MPSV

MPSV. Analýza současného stavu institucionálního zajištění péče o ohrožené děti. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/files/clanky/7305/Analyza.pdf>

MPSV. Národní strategie ochrany práv dětí. Základní principy, dílčí cíle a východiska. „Právo na dětství“. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/files/clanky/14309/NSOPD.pdf>

MPSV. Národní akční plán k transformaci a sjednocení systému péče o ohrožené děti na období 2009 až 2011. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/files/clanky/7440/NAP.pdf>

MPSV. Akční plán k naplnění Národní strategie ochrany práv dětí 2012–2015. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/14311/APN_NSOPD_2012–2015.pdf

MPSV. Průběžná zpráva o plnění Národního akčního plánu k transformaci a sjednocení systému péče o ohrožené děti na období 2009–2011. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/9715/Prubezna_zprava_NAP.pdf

MPSV. Standardy kvality sociálních služeb – výkladový sborník pro poskytovatele: Výstupy z tematických diskusních setkání a práce odborných týmů pro jednotlivé oblasti Standardů kvality sociálních služeb. 2008.

MPSV. Zpráva o plnění Národní strategie ochrany práv dětí a Akčního plánu k naplnění národní strategie ochrany práv dětí na období 2012–2015, za rok 2012. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/15311/Zprava_17042013.pdf

MPSV. Zpráva o plnění Národní strategie ochrany práv dětí a Akčního plánu k naplnění národní strategie ochrany práv dětí na období 2012–2015, za rok 2013. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/18853/Zprava_2013.pdf

MPSV. Zpráva o plnění Národního akčního plánu k transformaci a sjednocení systému péče o ohrožené děti na období 2009–2011. Dostupné z: www.cijedite.cz/images/za-verecna_zprava_NAP.pdf

MŠMT. Monitoring institucionální výchovy – podrobná zpráva za dětské domovy, 2009. Dostupné z: www.msmt.cz/file/12199_1_1/

MŠMT. Monitoring institucionální výchovy – podrobná zpráva za výchovné ústavy, 2009. Dostupné z: www.msmt.cz/file/12208_1_1

MŠMT. Monitoring institucionální výchovy – podrobná zpráva za diagnostické ústavy, 2009. Dostupné z: www.msmt.cz/file/12199_1_1

MŠMT. Rámcová koncepce MŠMT v oblasti transformace systému náhradní výchovné péče o ohrožené děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/transformace-institucionalni-vychovy-1>.

MŠMT. Strategie vzdělávací politiky 2020. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/ministerstvo/strategie-vzdelavaci-politiky-2020>

MŠMT. Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2011–2015. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/dlouhodoby-zamer-vzdelavani-a-rozvoje-vzdelavaci-soustavy-1>

MŠMT. Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013–2018. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/file/28077>

MŠMT. Akční plán inkluzivního vzdělávání na období 2016–2018 (APIV). Dostupné z: <http://www.msmt.cz/ministerstvo/novinar/akcni-plan-inkluzivniho-vzdelavani-na-obdobu-2016-2018>

MŠMT. Záměr koncepce řízení a rozvoje školských zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy a preventivně výchovné péče zřízovaných MŠMT. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/file/34169/>

INFORMACE Z ČESKÉ ŠKOLNÍ INSPEKCE

ČŠI. KRITÉRIA HODNOCENÍ PODMÍNEK PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ NA ROK 2012/2013. Dostupné z: <http://www.csicr.cz/getattachment/fbc53b71-38f1-4a63-8b84-305bc1dfe141>

Vybrané inspekční zprávy z kontrol dětských domovů, dětských domovů se školou, výchovných ústavů, diagnostických ústavů a středisek výchovné péče, dostupné v Registru inspekčních zpráv na: <http://www.csicr.cz/cz/Dokumenty/Inspekcnizpravy>

PRÁVNÍ PŘEDPISY A USNESENÍ Z ČR A EVROPY

Usnesení Předsednictva ČNR č. 2/1993 Sb. Předsednictva ČNR, o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky.

Vláda ČR. Usnesení vlády ze dne 25. ledna 2006 č. 85, k vytvoření sítě specializovaných zařízení pro děti vyžadující výchovně léčebnou péči.

Vláda ČR. Usnesení vlády ze dne 18. října 2006 č. 1180, o koncepci péče o ohrožené děti žijící mimo vlastní rodinu.

Vláda ČR. Usnesení vlády ČR ze dne 13. července 2009 č. 883 o Národním akčním plánu k transformaci a sjednocení systému péče o ohrožené děti na období 2009 – 2011. [on-line]. Vláda ČR. Usnesení Vlády ČR ze dne 4. ledna 2012 č. 4 o Národní strategii ochrany práv dětí.

Vláda ČR. Usnesení Vlády ČR č. 11 ze dne 4. ledna 2012 ke Zprávě o plnění Národního akčního plánu k transformaci a sjednocení systému péče o ohrožené děti na období 2009 – 2011.

Výbor ministrů Rady Evropy. Doporučení Rec (2005)5 Výboru ministrů členskými státy ohledně práv dětí žijících v institucionálních zařízeních.

Sdělení FMZV č. 104/1991 Sb., o Úmluvě o právech dítěte.

Sdělení FMZV č. 209/1992 Sb., o Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod. 159

Sdělení MZV č. 54/2001 Sb. m. s., o přijetí Evropské úmluvy o výkonu práv dětí.

Sdělení MZV č. 78/2006 Sb. m. s. o sjednání Opčního protokolu k Úmluvě proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání.

Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád)

Zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů, (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 438/2006 Sb., kterou se upravují podrobnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 473/2012 SB, o provedení některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí.

Vyhláška č. 17/2005 Sb., o podrobnějších podmínkách organizace České školní inspekce a výkonu inspekční činnosti, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 64/2005 Sb., o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 108/2005 Sb., o školských ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních.

Vyhláška č. 364/2005 Sb., o vedení dokumentace škol a školských zařízení a školní matriky a o předávání údajů z dokumentace škol a školských zařízení a ze školní matriky.

Vyhláška č. 458/2005 Sb., kterou se upravují podrobnosti o organizaci výchovně vzdělávací péče ve střediscích výchovné péče.

Vyhláška č. 60/2006 Sb., o postupu při zjišťování psychické způsobilosti pedagogických pracovníků školských zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a školských zařízení pro preventivně výchovnou péči a o podrobnostech o školení osob žádajících o akreditaci k oprávnění zjišťovat psychickou způsobilost.

Nařízení vlády o stanovení částky příspěvku na úhradu péče, částky kapesného, hodnoty osobních darů a hodnoty věcné pomoci nebo peněžitého příspěvku dítěti ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy, 2013.

© Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, 2015

Všechna práva vyhrazena. Tato kniha ani její části nesmějí být žádným způsobem reprodukovány, ukládány či rozšiřovány bez písemného souhlasu vydavatele.

Národní ústav
pro vzdělávání